

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petič vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni javek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 161.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Zaščita malih dolžnikov

Po izjavi ministra g. Demetroviča bo v najkrajšem času izdana uredba o zaščiti malih obrtnikov, trgovcev in drugih dolžnikov iz vrst svobodnih poklicev

Beograd, 13. julija. r. Kakor je že napovedal ministrski predsednik g. Nikola Uzunović na nedavni seli kluba senatorjev in poslancev JNS pripravila vlada vrsto novih ukrepov za konsolidacijo gospodarskih prihodov. V ministrstvu za trgovino in industrijo so že izdelali predlogi raznih novih uredb, o katerih bo razpravljala vlada še predno bo zaradi parlamentarnih počitnic tudi vlada odšla na odmor.

Včeraj se je mudila v Beogradu deputacija trgovcev, obrtnikov, kavar-narjev, gostilničarjev in drugih malih pridobitnikov iz raznih krajev države. Na raznih zborovanjih gospodarskih krogov so v zadnjem času povsod razpravljali o tem, da je glede na zaščito kmetov in na zaščito denarnih zavodov neobhodno potrebno, da se zaščiti tudi mali obrtniki, ki so zaradi stagnacije v gospodarskem življenju najhuje prizadeti.

Deputacija je v tem smislu sestavljena resolucijo izročila včeraj predsedniku Narodne skupščine dr. Kum-nudiju in ministru za trgovino in in-dustrijo g. Demetroviču. G. Demetrovič je imel z deputacijo dve uri trajajočo konferenco, na kateri je razpravljal o vseh teh problemih ter ob koncu izja-vil, da bo v najkrajšem času izdana uredba o zaščiti dolžnikov iz vrst ma-lih trgovcev, obrtnikov in drugih svo-bodnih poklicev.

Zagrebski sokolski zlet

Popusti na morju

Zagreb, 13. julija. Prometni odsek zlet-nega odbora sokolske župe v Zagrebu ob-vešča udeležence zagrebskega zleta, da je na prošnjo zletnega odbora dovoljen popust za prihod na zlet in povratek z njega, in sicer takole:

1.) Pri Jadranski plovidbi, d. d. Sušak: a) članom sokolskih društev, ki se izkažejo s sokolsko in zletno legitimacijo, 66% po-pusta v vseh treh razredih; b) naraščajni-kom in deci, ki se izkažejo z zletno legiti-macijo, 75% popusta od redne tarife za odrasle; c) vsem ostalim udeležencem 50% popusta od redne tarife, če se izkažejo z zletno legitimacijo, da gredo na zlet.

Udeleženci pod a) in b) se lahko izka-žejo s posebnim popisom svojega sokolske-ga društva, če potujejo v skupinah. V tem slučaju se ni potrebno izkazati z legiti-macijo.

2.) Pri Dubrovački parobrodarski plo-vidbi d. d. v Dubrovniku: isti popusti ka-kor pri Jadranski plovidbi.

3.) Pri Brodarskem akcijskem društvu »Boka«, Kotor: vsem udeležencem brez raz-like je dovoljeno 50% popust od redne tarife, če se izkažejo z zletnimi legiti-macijami.

Stanovanja preskrbljena

Zagreb, 13. julija. Odsek sokolskega zletnega odbora za preskrbo stanovanj ude-ležencem zleta se je obrnil tudi na več kra-jev v zagrebski okolici ter rezerviral pro-store in poslopja, če bodo potrebni za na-stanitev udeležencev. Tako bodo ne samo v

Kustošji-Vrpolje in v Stenjevcu, temveč celo do Siska nastanjeni udeleženci zleta, če bi njih število presegalo kapaciteto me-sta Zagreba. Občina mesta Siska je dala na razpolago zletnemu odboru vsa svoja poslopja in šole za nastanitev udeležencev zagrebskega zleta.

Zletišče zavarovano

Zagreb, 13. julija. Zagrebsko zletišče je z vsemi napravami zavarovano v popolni vrednosti treh in pol milijona dinarjev pri zavarovalnicah »Croatia« in »Rosia Fon-sier«. Zletni odbor, oblasti in obe zavarovalnici skupno pazijo in nadzirajo vsa dela.

Tudi udeleženci zavarovani

Zagreb, 13. julija. Vsi udeleženci zlet-nih svečanosti v Zagrebu, ki imajo zletno značko, so zavarovani proti nesreči, in si-cer za primer smrti za 10.000 Din, za pri-mer trajne nesposobnosti pa za 20.000 Din. To je posebno zavarovanje zletnega odbora izven rednega zavarovanja sokolskih teio-vadcev v sokolskem fondu za nesrečo.

Novinarski urad

Zagreb, 13. julija. Propagandni odsek zletnega odbora pripravlja za zletne sveča-nosti poseben poročevalski novinarski urad, kjer bodo vsi novinarji-poročevalci o zletu dobili razmnožene in za tisk pripravljene vse podatke in vesti o zletnih dogodkih, svečanostih, tekmah, sejah, prireditvah itd. Urad bo deloval na zletišču in bo stalno v zvezi s tehničnim vodstvom zleta ter s pisarno zletnega odbora. Okrožnice in po-ročila bo izdajal po potrebi.

Dr. Beneš o položaju

Večje nevarnosti ni več — Evropa se bo pomirila in sklenila varnostne pakte, ki bodo preprečili vsak spopad

Pariz, 13. julija. AA. Iz Prage poročajo: Na banketu, ki ga je snočil prireditelj tisk Ma-le antante češkoslovaškemu zunanjemu mi-nistru dr. Benešu, pri čemer so dr. Benešu izročili častno listino tega društva, je imel češkoslovaški zunanji minister govor, v katerem je med drugim dejal:

Po moji sodbi se bo razorožitevna kon-ferenca zaključila konec tega leta ali naj-kasneje prihodnje leto. Danes se mnogo govori o možnih spopadih, je nadaljeval dr. Beneš, toda prepričan sem, da ne bo prišlo do nobenega izmed njih. V zvezi temu si moramo priznati, da sta Evropa in ves svet prestala zelo hude in kritične čase, zlasti v decembru 1933 in v januarju 1934. Mi smemo pa mirno gledati v bodočnost iz tehle razlogov: v prvi vrsti zato, ker se Sovjetska zveza razumeva z evropski-

mi narodi, drugič ker je prišlo do preobrata v italijanski politiki, to je do preobrata v zunanji politiki fašizma, in naposled ker upamo, da bo kmalu dosežen francosko-italijanski sporazum.

Na koncu bi vam rekel, da bo po mojem boj treh avtoritativnih režimov, fašizma, hitlerizma in boljševizma, mogel imeti si-jajne posledice za bodočnost Evrope.

Glede bodočnosti je dr. Beneš dejal, da pričakuje v mednarodnem položaju tegale razvoja: sklenitev vzhodnega pakta, pod-pis pakta o nenapadanju med Nemčijo, Poljsko, Češkoslovaško, baltičskimi drža-vami in Sovjetsko Rusijo; ta pakt bi jam-čila Francija. In naposled pričakuje dr. Beneš sklenitev sredozemskega pakta ter končno francosko-nemškega sporazuma.

Borba med Avstrijo in Nemčijo v polnem razmahu

Frauenfeld obtožuje Dollfussa, da je vedel za Rhömovo zaroto, Avstrijci pa širijo vesti o kaosu v Nemčiji

Berlin, 13. julija. r. Današnji »Angriff« objavlja pod naslovom »Dollfuss in Rhö-mova zarota« članek šefa dunajske organi-zacije narodnih socialistov v Avstriji Frauenfelda, ki živi sedaj v Monakovem kot emigrant. Članek je deloma posneta nekdanjega govora Frauenfelda v mona-kovskem radiu, ki pa doslej ni bil zabele-žen v nemškem tisku.

Napadajoč avstrijske liste zaradi njih-vega alarmantnega pisanja o dogodkih 30. junija in o posledicah teh dogodkov, nagla-sa Frauenfeld, da je ves kritik v avstrij-skem tisku nastal zaradi tega, ker je Doll-fuss bil poučen o vseh teh stvareh in je vedel za Rhömovo zaroto, s katero so po-kopani poslednji upi, da se bo zgodilo to, kar bi Dollfussu moglo rešiti.

Ker maloštevilni zarotniki, pravi Frau-enfeld dalje, niso mogli najti zaslombe v nemškem narodu, so začeli iskati podpore v inozemstvu. Dollfuss je tudi vedel za ono državo, ki je bila v zvezi z zarotniki, in je tudi vedel, za kaj gre. On je o tem stalno govoril, prav tako pa tudi njegov šef špijonaže general Range. V tej zaroti je bila poslednja nada dr. Dollfussa, ki se zaveda, da je rešitev njegovega režima samo v propadu hitlerizma in hitlerjevše-ga režima v Nemčiji.

Frauenfeld zaključuje svoj članek, želja, da bi prišlo v Nemčiji do kaosa, je sedaj konec. Gola stvarnost stoji pred Dollfus-som in njegovimi privrženci. Ta stvarnost pa je taka, da postaja Dollfussa strah in groza. Z Rhömom in njegovimi zarotniki je moralno obojen tudi Dollfuss, ker je svojo politiko gradil na ubojih in na državljanski vojni v Nemčiji in ker je sku-sal doseči zase koristi iz nezvestote in ve-lezdaže.

»Angriff« objavlja ta članek Frauen-felda na prvi strani s celostranskim na-slovom in ga označuje v polni-zastavi za senzacionalno razkritje.

Sedaj so se tudi v Avstriji začeli poslu-ževati enakih metod, kakor se jih poslu-žujejo hitlerjevci v borbi proti Dollfussu. Ze včeraj je začela dunajska radio-postaja oddajati gorostasne vesti o položaju v Nemčiji in je med drugim novi šef avstrij-ske propagande službe trdil, da jo v Nemčiji zavladala popoln kaos, da je na ro-bu gospodarskega in finančnega propada in da so izbruhnili po vsej Nemčiji veliki nemiri. Očitno hoče dunajska vlada na ta način demoralizirati avstrijske hitler-jeve, da bi lažje preprečila njihovo tero-ristično akcijo.

Tesla lahko prepreči vojno

Epohalen izum našega ameriškega rojaka Nikole Tesle Z električnimi valovi lahko ustavi vsa letala, ladje in uniči vsako živo bitje na velike razdalje

Pariz, 13. julija. AA. Iz Newyorka poročajo, da je znameniti učenjak in izumitelj na področju elektrotehnike Nikola Tesla izjavil ob proslavi svoje-ga 78. rojstnega dne, da je odkril nove električne valove, ki bodo v bodoče onemogočili sleherno vojno. Ti valovi, je dejal Tesla, bodo imeli napetost 50 milijonov voltov in bodo mogli strmo-glaviti na zemljo hkrati 10.000 letal v območju več ko 400 km. Ti valovi bo-do imeli tolikšno moč, da bodo na mah lahko ubili več milijonov ljudi. Toda, je nadaljeval Nikola Tesla, ti valovi

se bodo lahko uporabljali le za obram-bo, ker jih bodo mogle proizvajati le nenavadno velike električne centrale. Vojne ladje bodo pa opremljene z majhnimi instalacijami iste vrste, tako da bo tedaj konec vsakega tekmovanja o premoči na morju, je zaključil Tesla.

Tour de France

Pariz, 13. julija. AA. Včerajšnja deveto etapa kolesarske dirke okoli Francije je dobil Francoz René Viotto. Prevozil je pro-iz iz Grenobla v Digne v 8 urah, 8 minu-tah in 41 sekundah. Danes je na vrsti de-seta etapa od Digna do Resarda, dolga 156 km.

500 Zagrebčanov zahteva krematorij

Ljubljana, 13. julija.

v graškem krematoriju so nedavno se-zgali dva Zagrebčana, ki sta pred smrtjo izrečno zahtevala, naj ju sežgo, ne pa pokopljejo. To je znova sprožilo vpraša-nje zgraditve krematorija v Zagrebu. Se-veda so se pa tudi takoj oglasili nasprot-niki sežiganja mrtvih in brž se je oglašila »Hrvatska straža«, češ da Zagrebčani ne bodo dovolili, da bi se sežigali krematorij, ker je sežiganje mrtvih nekakšen frama-sonski protest proti krščanskemu čustvo-vanju vsega naroda.

Akcija za sežiganje mrtvih pri nas ni nova. V Beogradu imajo društvo »Oganji«, ki ima zelo marljivo podružnico v Mari-boru, v Zagrebu so pa ustanovili »red tre-mi leti društvo »Plamen«, ki ima že po-trjena pravila, da samostojno deluje. Na-men društva je propagirati sežiganje mrt-lic, da omogoči svojim članom, da jih po-smrti po možnosti brezplačno ali vsaj za mali denar sežgo, dalje graditi krematorij, in ustanoviti podružnice ter urejati kolonbarije, kamor se postavljajo žare s pepelom sežganega trupla.

Društvo hoče zgraditi krematorij v Zagrebu ali kje v bližini. V Zagrebu ma-društvo že 500 članov in vsi žele biti se-žigani. Člani pravijo, da bodo dokočili, naj sežgo njihove zemске ostanke v inozem-stvu, če dotlej ne bo zgrajen v Zagrebu krematorij. Tako gre naš denar v ino-zemstvo, ki bi lahko ostal doma. Zastopni-ki društva pravijo, da bo društvo zgradilo krematorij kje v delavskem centru, morja v Trbovljah, če bi ga ne moglo zgraditi v Zagrebu. Za sežiganje mrtvih govorje med drugim praktični razlogi, ker je ce-njejšje od pokopavanja in bi bil kremato-rij dobrodošel zlasti siromašnejšim lju-dem. Sam krematorij bi ne bil tako dra-ga, da bi ga ne mogli zgraditi. Peči za se-žiganje stanejo okrog pol milijona Din, po-sklopje pa ni, da bi morala biti velika.

Po dosedanjih izkušnjah pa ne kaže, da bi se bližali pri nas uredenju želja onih, ki bi bili radi po smrti sežigani. Pra-vimo sicer, da smo napredna država, to-da če bi nas presojal svet po odporu proti krematorijem, bi moral izreči o nas drugačno sodbo. Preveč krčevito se držimo predsodkov in tradicij tudi v tem pogledu.

Pravica v službi režima

Berlin, 13. julija. AA. Pravosodni mi-nister Günter je poklical na konferenco glavne in višje pruske državne tožilce. Konferenca se je vršila včeraj. Predsed-nik pruske vlade Göring je dal izčrpana navodila in med drugim dejal, da se je mogel v zadnjih tednih vsakdo prepričati, da hoče Hitler napraviti v nacionalno so-cialistični državi popoln red. Negotovost, ki se je časih pojavljala, dokler ni Hitler energično nastopil, je zdaj popolnoma iz-ginila. Naloga justice je, da pomaga pri zakonskem zasidranju države. Mi se no-čemo držati krilatic! Naj vse propade, sa-mo da pravica ostane, temveč se držimo načela: »Prvo in nad vsem je narode«.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2304.85 — 2316.21, Berlin 1902.96 — 1913.46, Bruselj 795.36 — 799.16, Curih 1108.36 — 1113.85, London 170.97 — 172.57, Newyork 3373.65 — 3401.81, Pariz 224.38 — 225.50, Praga 141.23 — 142.09, Trst 291.35 — 293.75 (premija 23.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kirkingu 9.8 — 9.18.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 13. julija. Pariz 20.345, London 15.46, Newyork 306.08, Bruselj 71.775, M'lon 26.33, Madrid 41.95, Amsterdam 207.95, Berlin 117.70, Dunaj 57.45, Praga 12.75, Varšava 58.026, Bukarešta 3.66.

Šentpeterska vojašni-ca kot sanatorij

Ljubljana, 13. julija.

Kisum teneatis amici, so dejali stari Rim-jani, kadar se je bilo bati, da bi kdo ne počil od prevelikega smeha. Nekaj podob-nega se godi zdaj v Ljubljani, ko se od ne-ke strani že dalje časa in uporno propaga-rija da bi se starodrevna šentpeterska vojaš-nica pritegnila v krog obče javne bolnišnice v Ljubljani. Kdor to poslopje pozna, vé, da ni vredno drugega, nego nekaj kilogra-mov ekrazita. Zdjaj služi še za silo nekate-rim javnim uradom in zavodom, je pa sa-mo po sebi močno nehygienično, potrebno stalnega popravila itd. Dandanes vendar že vsak lajik vé, da je vsaki bolnišnici po-trebno sonce, čisti zrak, higijene stene, odprte terase, linolej, topla in mrzla voda itd. Torej vse ono, česar šentpeterska vo-jašnica ne nudi. Raz higiensko stališče stoji, da omenjena starina ni sposobna niti za napravo ubožnice, kaj še za adaptacijo v bolnišnico najsi bi bilo i proti garjam ali spolnim boleznim. Dotični propagator naj hiti in si vzame na svoj ženitjalni zamiselek patent, da se reši pozabe.

Zamiselek je prav za prav nastal iz fi-nancijske zadrege. Država nima denarja, da bi postavila nove bolnišnice zgradbe, ki so inace nujno potrebne, na že kupljenem ozemlju za nove bolnišnice. Torej je dolž-nost, da se zagotovijo finance. Zaradi te-ga predlagam obnem, kako bi se zgradil vsaj en nov objekt na novem stavbišču. Evo predloga!

Najnujnejša je zgradbo novega kirur-gskega oddelka, kirurški oddelki v Ljublja-ni se stalno prenatrpan — dokaz, da leže bolniki na tleh. Denar — nekaj milijonov — bi se moral dobiti na posodo in odpla-čevati z anuitetami. Vsaka bolnišnica pa je — kakor znano — pasivna. Zaradi tega bi se napravilo sledeče: zgradba novega pavil-jona bi se priredila moderno, okusno, vsem higienskim zahtevam naše dobe popolnoma odgovarjajoča. Cene v tem novem paviljo-nu pa bi bile dvojne: kdor bi se hotel le-čiti na starem oddelku, bi plačal staro ta-rifo, kdor bi si pa želel večjega komforta in higijene opreme bi plačal dvojno. Ker ni dvoma, da tudi dandanes niso še vsi bolniki v Sloveniji berači, bi bil novi pa-viljon aktiven in bi se sam izplačeval. Ako bi se ta predlog ne osvojil, naj se pozove predlagatelj šentpeterske vojašnice, da si izmislja kaj novega in njega samega preka-zižmoga. Ze danes predlagamo, da se re-šujemo zanj prostor na šentpeterski vojaš-nici za soho ali vsaj spominsko ploščo.

Sprememba

krajevni imen

Beograd, 13. julija. AA. Notranji mi-nister je z odlokom od 23. junija 1934 šte-v. 20.069 na podlagi čl. 1 zakona o imenih krajev in ulic ter o označbi hiš s števil-kami od 18. februarja 1930 odredil, da se dotedanja vas Veliko Turčane v veliko turčanski občin (srez gornjopološki v vardarski banovini) izpremeni v Belovi-šte; vas Majke Medje v občini Bolman-ski (srez Dardjanski v dunavski banovini) se pa izpremeni v Stijlanovićevo.

Francoski manevri odpovedani

Pariz, 13. julija. AA. Iz varčevalnih raz-logov je francoska vlada sklenila, da se letos ne bodo, kakor prejšnja leta, vršili veliki vojaški manevri, temveč da bodo francoske divizije imele samo svoje letne

vaje v svojih področjih. Največje divizij-ske vaje bodo 11. in 13. septembra v Van-donu pod vodstvom poveljnika 7. armad-nega zbora in v navzočnosti vojaških od-poslancev tujih držav. Tem vajam bodo prisostvovali tudi poročevalci tujih listov.

Najmanj tri otroke

Leta 1870. se je rodilo v Franciji nad milijon otrok, predlanskim 712.000, lani pa samo 400.000. To dela Franco-om hude skrbi in ni čuda, da so izdali bivša prezidenta Poincaré in Millerand, bivši ministrski predsednik Herriot, pa-riški kardinal Verdier, oče elektrotera-pije prof. d'Arsonval in mnogo drugih uglednih mož naslednji proglaš na francoski narod:

»Zdjaj je dolžnost vsakega Francoza vzgojiti najmanj tri otroke.« Znižanje števila porok in posledice svetovne vojne bodo kmalu povzročile, da bo število v prihodnjem letu rojenih otrok zopet padlo za 80.000. Vasi izumirajo, kmetije samevajo in Francija postane narod starcev, če ne pride pomoč. Ita-lija in Nemčija nam kažeta pot. Tam se število rojstev veča. Baš neporočeni bodo najbolj čutili katastrofalne posledice nalezovanja števila rojstev.«

Ni prvič, da se v Franciji opozarja na nevarnost zakonov brez otrok. Prvič se je pa zgodilo, da se določajo za rodilno kot minimum trije otroci. Treba bo seveda počakati, kako si bo do vzele francoske družine ta proglaš k sru. Lahko je zahtevati od ljudi, naj spravljajo otroke na svet, saj jih tistim, ki take proglose izdajajo, ni treba re-diti. Taki gospodje sami večinoma ni-majo otrok, za tuje otroke pa tudi no-čejo skrbeti, čeprav bi lahko.

Iz Celja

—c Delovni trg. Pri ekspozituri javne borze dela v Celju si je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 60 brezposelnih (44 moških in 16 žensk), posredovanj je bilo izvršenih 11 (za 5 moških in 6 žensk), od-petovalo je 11 oseb (6 moških in 5 žensk). Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 307 brezposelnih (259 moških in 48 žensk) napram 269 (226 moških in 43 žensk) dne 30. junija. Delo dobijo: po 1 mla-jš natarak ter mizarski in krojaški vajence, 5 služkinj, 5 kmečkih deklet, 3 kuharice, med temi 1 k orožnikom, 3 tovarniške de-lavke, 2 natakari, 2 postrežniki in 1 ho-telska sobarica.

—c V celjski bolnici je umrl v četrtek 67letni najemnik Alojzij Arlič iz Slivnice, na Sp. Hudinji pa je umrla v torek 45-letna Marija Freitagova, žena cinkarniške-ga delavca in občinskega odbornika Vinka Freitag; poleg moža zapuščala devet otrok v starosti 4 mesecev do 15 let.

—c Nesreča v gozdu. V sredo se je pe-ljal šestletni Mirko Možnar, sinček oskrb-nika na graščini Prešinku pri Galiciji, na vozu skozi gozd. Deček je nenadoma iz-gubil ravnotežje in padel pod voz. Kolo mu je šlo čez desno nogo in mu zmečalo me-zinec. Ponesrečenega otroka so prepe-rijali v celjsko bolnico.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Lep uspeh plavačev Ilirije

V plavanju so zmagali snoči Ilirijani, v waterpolu pa Madžari

Ljubljana, 13. julija
Plavalni sport ima obilo vnetih pristašev. Najboljši dokaz tega je bila sinoči nočna tekma med Ilirijo in budimpeštanskim 3. okrajem. Tik pred pričetkom tekovanja je začelo deževati, pozneje se je celo vžela ploha, toda nobenemu izmed 400 gledalcev ni prišlo na misel, da bi zaradi tega odšel. Vsi so vztrajali do konca in ni jim bilo žal. Bili so priča izredno zanimivega tekovanja — Ilirijanci plavalci so dosegli rezultate, ki jih za otvoritev sezone skoroda nihče ni pričakoval. Madžari so zmagali edino v waterpolu, v vseh plavalnih točkah so morali kloniti pred domačini. Za goste je vsekakor opravičljivo, da so nastopili po dolgem potovanju, še ne popolnoma spočiti.
Že prva točka je prinesla nemalo presenečenje. Mihaček je za udarec roke premagal internacionalca Kanassya, takoj nato je Nana Groschljova izenačila na 50 m prosto jugoslovski rekord klubske tovarišice Lamproteve, Hribar je sigurno odpravil Gijulaya, Fritsch je na 100 m dosegel svoj najboljši čas v bazenu v najzanimivejši točki večera, v stafeti 5x50 m prosto, pa je morala štafeta Ilirije plavati boljše od državnega rekorda, da je premagala enakovredne goste. Za otvoritev se pač ne da več zahtevati: izenačenje državnega rekorda in boljši čas od rekorda, dovolj je to. Bravo, Ilirija!

200 m prosto: Na startu Kanassy in Mihaček. Madžar začne s polno paro, Mihaček se ne da ostresti. Na 100 m obrneta oba hkrati v času 1:10. Zadnjih 50 m Kanassy spurga, toda Ljubljancem je hitrejši in ob velikem navdušenju gledalcev zmagaja za udarec roke v dobrem času 2:31.6, Kanassy 2:32.

50 m prosto juniorke: 6 tekmovalk, juniorska državna prvakinja Groschljova se odrga že na startu in zmagaja z velikim naskokom. Izenačen jugoslovski rekord! 1. Groschlj 33.8, 2. Bradač 38, 3. Lavrenčič 39, slede Tavčar, Škerlj, Stegnar.

100 m hrbtno juniorji: Iliriji manjka hrbtne plavačev in je zato posvetila tej panogi posebno pažnjo. Zmagovalec Schell je velik talent. 1. Schell 1:26.4, 2. Otruba 1:34.4, 3. Polajnar 1:41.2.

200 m prsno mednarodno: Za domače Hribar in Kramar, za goste Gijulay. Do 100 m vsi glava ob glavi. Kramar zaostane. Gost ni došel do finiša Hribarja, ki zmagaja sigurno. Čas 3:08.4, 2. Gijulay 3:11, 3. Kramar 3:21.8.

100 m mednarodno: Sigurna zmagaja Fritschja, ki je dosegel svoj najboljši čas v Ljubljani. Madžar je s težavo premagal nerazpoloženega Lavrenčiča, ki je plaval že 1:05. Skoda, da ni nastopil Kanassy, ker bi Fritsch, prisiljen k borbi, dosegel še boljši čas. 1. Fritsch 1:04.2, 2. Holba 1:08.4, 3. Lavrenčič 1:09.

50 m prosto juniorji: Najmlajši crawfishi Ilirije so dobri! Prva dva najboljša in mnogo obetajoča talenta. 1. Žiža 31.8, 2. Močnik 32.4, 3. Sega 34.8, nato Watzke, Banko, Friedrich.

100 m prsno juniorji: Tudi prsna panoga je slaba stran Ilirije. Očividno gre na boljše, čas Binderja je prav dober. Ostali izenačeni. 1. Binder 1:32.5, 2. Pance 1:37.9, 3. Skapin 1:38, slede Miklič, Turner, Čuden, Pribovšek, Filippec.

50 hrbtno juniorke: 6 tekmovalk. Najboljša Bradačeva s 44 sek., 2. Groschlj 47.5, 3. Ozimič 51, dalje Vidmar, Banko, Strasser.

5x50 m prosto mednarodna: Od začetka do konca napeto zanimivo. Domači na obratih vedno za grob v ospredju. Vprašanje zmagovaleca do cilja nejasno! Zadnji plavač Ilirije, nemški trener Diebold, ki je plaval kot gost, odloči v sjašnjem finišu. Razlika samo udarec roke. Čas za 1 desettinko sekunde bolji od državnega rekorda, povprečno vsak 29 sekund! Silno navdušenje med gledalci. 1. Ilirija (Lavrenčič, Zherl, Fritsch, Lenart, Diebold) 2:25, 2. 3. okraj (Musitz, Holba, Gijulay, Kislegly, Kanassy) 2:25.1.

3. okraj : Ilirija 4:1 (1:1).

Dež je prenehal. Vse čaka v nestrpnem pričakovanju: ali bo Iliriji uspelo tudi v waterpolu premagati goste, ki so v tej panogi specializirani in pokalni prvaki Madžarske? Sprva je bila igra popolnoma odprta. Stajna obramba domačih, kjer sta se zlasti odlikovala Diebold in Salzer, ne dovoli gostom do strela. Prvi gol dosežejo Madžari iz krasne kombinacije po Kanassju, ki je njihov najnevarnejši napadalec. Fritsch izenači, ker je vratar zapustil gol. V drugem polčasu so gosti odločnejši in zabijejo v kratkih presledkih 3 gole (2 Kanassy, 1 Kislegly). Zmagalo je zaslužno boljše moštvo, vendar se mora priznati, da je Ilirija od lani ogromno napredovala. Sodnik g. Kramaršič je bil izvrsten. Zapazil je vse krute foule gostov, ki so se z nogami odbijali od nasprotnika. Budimpeštanci so mu po tekmi čestitali. Izredno zadovoljni so bili s publiko, češ, da tako objektivne še niso videli.

SK Korotan (Kranj) : SK Reka (Ljubljana)

V nedeljo 15. t. m. ob 18. se bo v Kranju igrala odločilna polfinalna prvenstvena tekma za prehod v podesavsko ligo. Kakor znano so Kranjčani svojega prvega nasprotnika novomeški Elan obkrožili gladko odpravili. Ko na so minulo nedeljo v Ljubljani trih ob naslednjega nasprotnika SK Reko, ki je prvak Ljublj. II. razreda jim je pa že izpodletelo. Tekmo so Kranjčani prav po nepotrebnem izgubili s 6:2 (4:1), ker so zaigrali premalo energično in nekako tja v en dan, brez najmanjšega odpora so se pustili pokrivati po nasprotniku, žogo so oddajali zelo netočno in skoro vedno ob

nepravem času, napad se je ta dan zatajil in ni zabil prav nobenega gola. Realiziral je le eno enajstmetovno in direktni prosti strel. Krilska vrata ni bila na mestu, zato so nasprotnikova urna krila imela lahko in uspešno delo. Le obramba je bila vsaj deloma na mestu, vratar pa je bil zelo nesiguren. To so napake radi katerih so Kranjčani tekmo izgubili. Znamo je k temu pripomogel tudi nesposoben in nemožni sodnik, ki ni imel v rokah igre in igralcev, ki jih ni znal in tudi ne skusa ločiti. Zato je prišla do izraza in po krivdi sodnika tudi do uspeha ostra in aurova igra domačinov.

Kar je je, pravijo v Kranju. Zato tudi sedaj preostaja samo še upanje na uspešen revanš. Če bodo v nedeljo Kranjčani zaigrali brez zgoraj naštetih napak, s požrto valnostjo in odločno voljo do zmage, s hladnokrvnostjo in precizno prevladnostjo ter z vsem znanjem, ki ga že imajo, je uspešna zmagaja še vedno sigurna. V nasprotnem primeru se bo pa treba sprijazniti z izpadom iz nadaljnjega tekovanja, kar pa ne bo v čast Kranjčanom, ki so po svoji moči in znanju sposobni, da nadvladajo prvaka ljubljanskega II. razreda, za kar je samo potrebno s pridom uporabiti vse zgoraj našteje vrline.

Med kranjsko in okoliško publiko vlada veliko zanimanje za to do sedaj največje odločilno bitko Ker tudi ljublj. Reka pripelje s s seboj z več avtomobili lepo število svojih simpatizerjev, se med navdušenimi kibici obeh taborov obeta pravo bojno razpoloženje in bodo zato nepristranski in mirni gledalci kar dvakrat prišli na svoj račun. Radi vročine bo prišla glavna tekma šele ob 18. Zelo zanimiva predtekma Reka B : Korotan B pa se prične ob 16.

Sportni dan SK Zagorja

S. K. Zagorje priredi v nedeljo 22. t. m. pod pokroviteljstvom g. dr. Slavko Gruma, sportni dan s sledečim sporedom:

I. Sobota 21. julija ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu predavanje o sportu, zdravju, sokolsstvu in o pomenu ustanovitve S. K. Zagorje. Govore pokrovitelja g. dr. Grum Slavko, tainik LNP g. Marjo Kuret, g. profesor Drago Stepišnik in predsednik S. K. Zagorje.

II. Nedelja 22. julija dopoldne: 1.) Ob 9. uri polževa kolesarska dirka, katere se lahko udeležijo vsak kolesar. Prijave sprejema tajnik pol ure pred startom, ter je istočasno izročiti 2 Dim prijavnine. Najboljši vozač prejme kolajno. 2.) Ob 9.30 Crosscountry, tek na 5000 m. Start in cilj na igrišču, ter po Zagorju. Proga bo objavljena pred startom. Prvovlasirani prejme spominsko kolajno. 3.) Ob 10. Stafetni tek skozi Zagorje: Proga 350 x 400 x 400 x 1000 x 300 x

Kupčija cvete kljub vročini

Na dražbi v mestni zastavljalnici včeraj ni bilo takšne gneče kakor prejšnje mesece

Ljubljana, 13. julija.

Parne kopeli niso posebno priljubljene, zlasti ne poleti, vendar je bila včeraj popoldne precejšnja gneča eno uro v pravi pravcati parni kopeli, v mestni zastavljalnici. Toda ne smete misliti, da imajo zdaj tam takšen promet. Najhujši naval v zastavljalnici je v predpustu, ob pasjih dneh se pa ustavi tudi tam življenje. Le kupci so vedno podjetni, tisti, ki jih vse življenje skrbi, kje bi kupili kaj poceni, in ki se vedno boje, da bi ne zamudili kakšne lepe prilike. In baš tem ljudem je treba izreči vse priznanje, ker so prav za prav v sedanjih nesocialnih časih izredno socialni; podpirajo namreč zastavljalnico, ki je v bistvu nekašen socialni zavod, ker daje res potrebnim posojila po nizkih obrestih. Reči je torej treba, da so se večeraj popoldne kurali socialni ljudje v parni kopeli — neprostoovoljno sicer — v mestni zastavljalnici, kjer je marsikomu vroče tudi ob drugačnih prilikah pozimi.

Vendar včeraj vseeno ni bilo takšne gneče na dražbi, kot prejšnje mesece; na dražbo so prišli predvsem strokovnjaki, resni kupci, ki zelo radi draže zastavljeno blago. Konkurenca med kupci je bila ostra. To je najbolj zanimivo, da je lahko ostra konkurenca tudi med kupci. Trgovci lahko le vzdihne ob tej bridki resnici: v trgovinah pač ni nikdar konkurence med kupci; razen tedaj, ko gre že vse rakom žvižgat. Blaga ni bilo mnogo, ne smemo preveč tožiti, da preživljajo meščani hude čase. Res je le, da prede najbolj trda le onim, ki nimajo ničesar zastavljati in ki so že itak napol goli in bos. Zastavljalnica jim ne more pomagati in tudi sledi jih ne more več.

V zastavljalnici vse lahko prodajo. Javla je tolažba onih, ki se tolažijo, če ne morejo rešiti zastavljenega blaga, češ, saj ga ne bodo mogli prodati. Le redko se zgodi, da ostane kakšen predmet neprodan. Človek bi mislil, da ljudje zdaj najmanj kupujejo zimske suknje. Le pojditve v konfekcijsko trgovino ter zahtevajte zimsko suknjo! Kljub trgovski vrljdnosti vas bodo naglani, kajti tudi dandanes — ko imamo vsi bolj ali manj debelo kožo — ne prenese nihče, da bi se kdó preočitno norčeval iz njega. V zastavljalnici je pa samo ob sebi umevno, da kupujejo ljudje zimske suknje tudi zdaj, sredi poletja. Vendar so se večeraj nekoliko branili suknje z vzklicno ceno 100 Din. Nihče se ni zmenil za njo. Ko jo je pa izklicatelj izklical drugič, nazadnje, ko je bilo prodano že vse drugo — so se kupci skoraj stekli za njo. Vsa skrivnost je v tem, da prvič ni začel nihče dražiti. Ko začne kdo dražiti, se takoj oglase konkurenti, ki ne privošijo nikomur, da bi kupil kaj ceneje od njih. Tako je kupil kupec suknjo za 200 Din, za 100 Din je pa ni hotel. Kaže, da se bodo morali kupci organizirati, da ne bodo več nekolegalno dražili blaga drug drugemu. Toda tako prekanjeni še vseeno niso, čeprav so vseh muh polni.

Ljudje najraje kupujejo v zastavljalnici perilo, ki ga cenijo ter draže izredno visoko. Kupujejo ga ženske in moški. Ženske se prav za prav trgajo zanj. Navadno je naprodaj skupaj po več kosov. Izključna cena ni visoka: primerna, in če bi kupovali po nji, bi bil dober kup. Draže tako dolgo, da se česte vigne prodajna

200 m. Start pri Blaziču na Toplici, cilj pred kinom Triglav. Zmagovalna postojna prejme v trajno last kip; darilo S. K. Zagorje. 4.) Ob 11. 30. Troboj na igrišču. Tek na 60 m, met krogle in skok v daljino. Prvoplasirani prejme spominsko kolajno. Ob 16. uri nogometna tekma med I. moštvo Zagorje in I. moštvo Jeseniškega bratstva. Ob 16. 30 koncert Zagorske rudniške godbe, dirigent g. S. Godina. Med odmorom švedska štafeta 800 x 400 x 200 x 100 m. Ob 18. nogometna tekma Litija: Zagorje. Po sporedu družabni ostanek pri g. Grčarju, na katerega so vsi vljudno vabljeni. Sportni zdravo! — Očbor.

Poljske hazenašice na Jesenicah

Poljakinje so premagale reprezentanco Jesenic s 14:1 (10:1). Rekordni poset.

Jesenice, 12. julija.

Po uspelem nastopu v Varaždinu, kjer so poljske hazenašice dosegle visoko zmago 8:2 nad domačinkami, so odpotovale Poljakinje na Jesenice, kamor so prispele v sredo zvečer. Jeseničani so Poljakinjam pripravili sijajen sprejem. Ko je privozil zvečer vlak na postajo, se je k sprejemu zbralo nad 3000 ljudi z godbo in baklami. Pri izstopu je Poljakinje v imenu jeseniške občine pozdravil župan g. Zabkar, za njim pa predsednik SK Gorenjca dr. Kržan. V močni povorci so odšle skozi tisočglavi spalir z godbo na čelu in krenile proti Krokovemu trgu, kjer jim je bila v Krokovem domu pripravljena večerja. V mestu je bila baklada in so se ljudje porazgubili šele v poznih urah. Včeraj so Poljakinje obiskale Bled in Vintgar ter niso mogle prehaliti lepote teh krajev.

Snoči so Poljakinje nastopile v nočni tekmi proti reprezentanci Jesenic, ki so jo sestavljale igralki SK Gorenjca. Pred pričetkom tekme se je vžila silna ploha, ki je na mah poplavila igrišče in ga popolnoma razmočila. K sreči je nalič pred tekmo prenehal. Na igrišču se je zbralo okoli 1200 gledalcev, kar je za Jesenice rekord in so bili seveda tudi dohodki rekordni.

Domačinke so nastopile v začetku s precejšnjo tremo, kar so Poljakinje hitro izkoristile. Z naglo in precizno kombinacijo, ki je navdušila vse občinstvo, so že v prvi polovici dosegle 10 golov, domačinke pa le enega. Po odmoru je bila obramba Jesenic na višku in so Poljakinje le še štirikrat potresle domačo mrežo, tako da je bil končni rezultat 14:1 za Poljakinje. Tekmo je sodil g. Župan zelo dobro.

Poljakinje so se vrnile danes ob 12.15 v Ljubljano kjer nastopijo drevi ob 18.45 na igrišču Atene proti reprezentanci Ljubljane.

— Prihodnji nastopi Ilirije. Po uspelem nastopu z Madžari je Ilirija povabila v goste stare znance z Dunaja. Je to bivši WAC, ki se sedaj imenuje Österreichischer Vaterländischer Sportklub, ki bo gostoval v Ljubljani predvidoma 19. in 20. t. m. Naslednjo nedeljo 22. t. m. gostuje Ilirija na Sušaku, kjer se bo srečala s tamnošnjo Viktorijo.

SOKOL

Javen nastop Sokola IV

Sokol Ljubljana IV. ponovno vabi vse bratska društva in cenjeno občinstvo na svoj letni javni nastop, ki bo v nedeljo 15. t. m., ob pol 17. na letnem tedovišču na Dolenjski cesti. Pri prireditvi sodeluje godba 40. pešpolka. Pokažimo z obilno udeležbo, da cenimo delovanje Sokola IV. za vzgojo mladine na južni strani naše bele Ljubljane. Pri javni telovadbi nastopijo vsi društveni oddelki s prostimi vajami in vajami na orodju. Ker je to v nedeljo edini javni nastop v Ljubljani, pričakuje uprava, da bodo vsa ljubljanska sokolska društva polnoštevilno prihitela v goste k mlademu Sokolu IV. ter ga moralno in gmotno podprla. V nedeljo vsi k Sokolu IV. Zdravo! — Sokol Vič poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno v krojih udeležijo v nedeljo 15. t. m. nastopa bratskega Sokola IV. na Dolenjski cesti. Začetek javne telovadbe ob pol 17. Zdravo!

Dijaški dom

7 Kočevju

Kočevje, 12. julija.

Z Vidovim dnem so zaključile šole šol. L. 1933-34. Študenti so zadovoljni ali nezadovoljni — kakor je pač komu bila sreča mila — odšli na težko zaželjeno počitnice, starši so se za par mesecev iznebili težke skrbi, odkod vzeti denar za šolanje.

Istotako z zaključkom šolskega leta, pa že vstajajo nove skrbi, kam s fantom prihodnje šolske leto. Ta ali oni ni zadovoljen s stanovanjem, drugi ne s hrano, tretjemu ne dovolijo več starši ali šolska oblast, da bi se vozil dnevno z železnico, ker vsakodnevno vzorčenje kvarno vpliva na doraščajočo mladino in še sto drugih vzrokov je, ki delajo roditeljem ali njih namestnikom skrbi.

Vsem tem svetujemo, da se v takih primerih obračajo na dijaške zavode, kjer imajo dijaški dobro stanovanje, lečno in zadostno hrano ter so stalno pod nadzorstvom profesorjev. Pri nas pride predvsem v poštev Dijaški dom v Kočevju.

Dijaški dom v Kočevju je humanitarho društvo, ki mu predseduje banški svetnik in odvetnik dr. Sajovec ter ima namen skrbeti za dijake, katerih roditelji žive izven najbližje kočevske okolice. Za zmerno ceno imajo tu dijaški dobro opremljeno stanovanje ter zdravo mešansko hrano štirikrat dnevno. V hrano inje je vžeta še razsvetljava, pranje perila in kurjava. Za učenje imajo na razpolago učilnice, kjer se pod nadzorstvom aktivnih profesorjev drž. gimnazije v Kočevju pripravljajo za šolo. Ker je v zavodu dosti gojencev, se z lahko dobi med njimi potrebne inštrukcije, ki so manj nadarjenim učencem v pomoč.

Preteklo šolsko leto 1933-34 je bilo v zavodu 105 dijakov, med katerimi ni izdelalo razreda le 10 dijakov, kar ni niti 10%. Da je uspeh tak, je razumljivo, če se pomisli, da imajo učenci dnevno 5 ur učenja, kar brez dvoma zadostuje za vsakega, ki ima voljo, da z uspehom dovrši srednjo šolo. Tudi za razvedrilo je preskrbljeno. Dom sam leži ob vzhodju lepih senenatih gozdov, kjer je zadosti prilike za izprehode. Za ljubitelje belega sporta je istotako dovolj primernega terena. Z novim šolskim letom dobi zavod tudi hišnega zdravnika, tako da bo tudi v tem oziru zadostno poskrbljeno.

Se en važen moment je treba tu poudariti in to je moment nacionalne vzgoje. Treba nam je jugoslovensko orientirane mladine, posebno v nacionalno mešanih krajih in gotovo ni brez koristi, če se v takih zavodih zbira kolikor mogoče dosti za vednih Jugoslovanzov, ki bodo kmalu — v kolikor starejši že niso — pionirji narodne prosvete.

Zato starši in drugi, ki imate v oskrbi mladino, vzemite dopisnico in napišite nam: Dijaški dom v Kočevju in uprava zavoda Vam bo radevolje poslala prosojka zavoda, kjer boste mogli natančneje spoznati vse pogoje za sprejem Vašega sina, odnosno varovanca v ta zavod. Leto osorej boste z Vašim študentom gotovo zadovoljni, kajti če je le še kolikšak volje v njem, bo pod strogim in obenem očesovskim nadzorstvom gotovo dozorl v čezlega moža, ki ga današnja doba krvavo potrebuje.

Tekma med avtom in motorjem

Ljubljana, 13. julija.

Ker je že pred nekaj leti pripisal na vrh Šmarne gore prvi avtomobil, nismo imeli namena pisati, da je te dni dosegel vrh ljubljanskega Rigija tudi še drugi avtomobil. Čeprav se nam je čudno zdelo, da prvi zmagi niso sledili pogosti avtomobilski izleti na Šmarno goro, smo se informirali o stvari pri našem najbolj cenjenem strokovnjaku, k. v strokovnih krogih vese države in tudi v inozemstvu slovi za kapaciteto. Pa nas je drugače silno ljubeznivi gospod prav ogorčeno oštel, češ, da se ne zanimamo niti za največje sportne dogodke, še manj pa za praktične koristi takih uspehov, nato se je pa iz njegovih spet se smehljajočih ust vsula navdušena pohvala »Triglava«, male avtomobilske igrarke, ki nam tudi zato dela veselje, ker je izdelek naših obrtnikov.

»Voziček mi je bil takoj všeč,« je pričel goreči sportnik, »še bolj pa prijatelju industriji Stanetu Derganca, ki ga že ima, pa sem mu nagovarjal, da bi se poskusila z mojim motorjem, ki je tudi »DKW«, a nikdar se nisva mogla dogovoriti radi časa. Zadnjih se mimel opravka na Šmarni gori in sem spet enkrat hotel pokazati svojo smetnost visoki gospodi, ki je bila gori, pa sem svoj motor pogol na razdrti strni poti navkreber, da je hropel in razgrajal, kakor bi se hotel pretrgati. Takrat seveda, ko je prvi avtomobil prilezel na goro, so prej kolikor mogoče popravili pot, da so lahko zvonove speljali na goro, ampak sedaj je pot spet od vode razkrita ter polna mehkega blata in kamenja, kakor prava praga. Neznansko je motor protestiral in odkakoval ter se zaganjal, ali vendar sem ga prignal prav k zvoniku Šmarnogorske cerkve in zmagoslavno pozdravil začudene znance. Je pač prijeten občutek takale zmagaja! — Zmagoslavje pa

ni trajalo dolgo, ker smo na strmini začeli še močnejše ropotanje in sopihanje, nato pa tudi zagledali pritlikav rdeč voziček, ki se je kotrovičl in napenjal po raztrtem kolovozu in čez skale, da se je večkrat postavil kar po koncu, kakor bi se hotel vreči vznak. Takoj sem spoznal »Triglavaček« in tudi Staneta Derganca in ing. Bloudka v njem. Korajžno sta rila navzgor in s 40—45 km zaleta elegantno pridrvela pod zvonik, da čestitk strokovne komisije ni bilo ne konca ne kraja, saj takega uspeha od »Triglava« ni mogel pričakovati nihko. Seveda, da je kar žarel tudi ing. Bloudek, ki je vodja »Avtomontaže«, prav tako so bili pa veseli tudi člani nadvse natančne in stroge komisije, saj je slo vendar za domač izdelek. Voziček, ki velja le malo več od dobrega motornega kolesa, je kakor nalašč ustvarjen za našo državo, ker je ozkotiren, da lahko vozi po vsakem kolovozu in hribovski grapi ter ga v kratkem poženemo tudi na vrh Lovčena ter po bosanskih planinah, saj z neverjetno elastičnostjo zmaguje vse zapreke in je v resnici pravi alpinski voziček, kar je tudi s strateškega vidika neprecenljivega pomena. Tudi najvišja gospoda se zanima za ta domači čudež in v nedeljo popokne bodo kar pri »Triglavu« občudovali Beograjčani na Terazijah, a tudi ministrstva so »Avtomontažo« povabila, da jim predvede svoje vozove. Tudi pri nas kupci vse »Triglave« sproti pokupijo in celo čakati morajo na že kupljene, ker jih naši obrtniki z ročnim delom seveda ne morejo sproti izdelovati. Kakor kaže zanimanje očiščanih krogov, lahko upamo, da se »Avtomontaža« v kratkem razvije v veliko podjetje, kar je v časih brezposelnosti gotovo srčna želja vseh nas. Tako torej uradni strokovnjak, da nam ni treba dodati prav ničesar več.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek 13. julija katoličani: Marijeta, Dragan, pravoslavni 30. junija.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Hrepenenje.

Kino Dvor: Nevarnost pred zaroko. Waršava : Ljubljana, reprezentančna medmestna tekma ob 18.45 na igrišču Atene, ob 17.45 predgira Ilirija : Atene.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12, Hočevar, Ljubljana VII., Celovška cesta 34, Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Vse se lahko človeku pripeti, dokler je živ. Recimo, da imaš motorno vozilo in jo mahneš na kratek izlet tja proti Kamniku, samo do obeda, da je manj stroškov. Denarja ne vžameš s seboj, ker misliš, da ga ne boš rabil. Pa ti zmeš spak motorno vozilo, da se ustavi na povratku sredi poti in noče ne naprej, ne nazaj. Nekaj časa mu prigovarjaš, kakor veš in znaš, nazadnje pa začneš razmišljati, kako in kaj ukreniti, da ne zamudiš obeda. Vlak imaš pred nosom na razpolago, toda denar si pozabil doma. Niti belica nisi vzel s seboj, rabiš pa 6.50 Din, če se hočeš vrniti z vlakom.

Kaj storiti? Znanca nimaš v tistem kraju nobenega, zato se obrneš na županstvo s prošnjo, da bi ti posodili za en dan 10 Din proti motornemu vozilu, ki si ga pripravljen zastaviti v dokaz, da imaš resne namene izposojeni denar pošteno vrniti. Gospoda župana ni v občinski pisarni, tajnik pa nima pravice razpolagati z občinskim denarjem. Zadeva je pa nujna in ker znaš lepo prositi, pošljejo po župana in uvidnevemu možu se omehča srce, da ti pomaga iz zadrege. Iz občinske blagajne ti posodi kovača proti pismini obveznici, da si se za toliko zadolžil in da boš dolg v določenem roku poravnal, sicer ti županstvo lahko zaseže plačo ali si pa pridrži motorno vozilo. Župan spravi uradni akt s tremi podpisi v minico, ti pa hitiš z odrešilim kovačem v žepu na kolodvor, da ne zamudiš obeda v Ljubljani.

To resnično zgodbo smo zabeležili v svarilo vsem, ki se vozijo z motornimi vozili na izlete. Če že ne vzamejo denarja s seboj, naj si vsaj nabašejo žepa s suhanim fižolom. Človek nikoli ne ve, kaj ga čaka.

Iz Poljčan

— Smrt višjega vpokojenega častnika. V ponedeljek popoldne so pokopali na celjskem vojaškem pokopališču z vsemi vojaškimi častni tehničnega mornariškega podpolkovnika v pokoj u g. Ivana Žitnika iz Poljčan, ki je preminul v soboto v celjski bolnici. Pokojnik, star 58 let, se je preselil v Poljčane z družino pred 8 leti, takoj po vpokojitvi. Pred vojno je služboval v Pulju, po prevratu do vpokojitve pa v Djenovcu v Boki Kotorski. Zena mu je umrla, ko so bili otroci vsi še majhni in jim je bil odslej vse obenem oče in mati. Najstarejša hčerka je lani nastopila mestu učiteljice v Poljčanah, en sin je geometer, tretji čaka na službo, dva pa se še šolata. Vsi so pridni sokolski delavci. Zaradi bolezn, ki si jo je nakopal pokojnik v službi, je redko zapustil hišo, ko pa so bile zadnje volitve, pa je, četudi težko, (bil je že hudo bolan), šel, da odda glas za nacionalno listo JNS. Na zadnji poti ga je spremlilo veliko prijateljev in znancev. Naj v miru počiva, preostalam pa naše iskreno sožalje!

— Za vodovod v Poljčanah se občinska uprava še vedno živahno zanima. Več ko leto dni so se vršila pogajanja med železniško upravo in občino ali naj se gradi vodovod za skupne potrebe t. j. zase in za železniško upravo (kjer bi se voda zajela, je namreč železniška last), ali samo za občino. V prvem primeru bi morala seveda železniška uprava prispevati ugotovljeno različko stroškov, ki bi nastali, kar bi železniška uprava krila s tem, da bi dostavila tolikšno množino cevi. Ker za enkrat nima dovolj cevi istih dimenzij na razpolago in ker v doglednem času niti ni misliti, da bi krila stroške z denarjem, ker za njo ne obstoja neobhodna potreba po vodovodu, se je občinska uprava odločila, da zgradi vodovod samo za potrebe svojih občinarjev. Poslala je že zadevno prošnjo hidrotehničnemu oddelku banske uprave za izgotovitev vodovodnega načrta in proračuna.

Danes ob 4., 7.15 in 9.15
Samo 3 dni!
najlepsi film prošle sezije

HREPENENJE

»Pesem mojih nad...«

ELITNI KINO MATICA MARTA EGGERTH — HANS JARAY
Tel. 21-24. Pride: Franciška Gaal. Pride: »Csibla«.

DNEVNE VESTI

— Mednarodni ženski kongres v Beogradu. V Parizu so zborovale tle dni ženske na mednarodnem kongresu, ki mu je prisostvovalo nad 100 predstavnic 34 držav. Kongresu je predsedovala lady Aberdeen. Na dnevnem redu so bili vsi oni problemi, ki igrajo v njih ženske glavno vlogo. Sprejetih je bilo več resolucij, med njimi tudi resolucija proti bombardiranju iz zraka in za kontrolo aviacije, dalje resolucija, ki v nji ženske zahtevajo izenačenje z moškimi v raznih pogledih; ženske tudi zahtevajo, naj bi dobile več mest v mednarodnih delegacijah, posebno na konferencah mednarodnega urada dela. Končno je bilo sklenjeno, da bo prihodnji mednarodni ženski kongres v Bruslju prihodnje leto, leta 1936, pa v Beogradu.

— Konferenca jugoslovenskega zdravniškega sindikata. Beograjska sekcija jugoslovenskega zdravniškega sindikata je imela večerjo konferenco, ki je na nji predsednik dr. Bukič Pijade poročal o dosedanjih uspehih sindikata in ustanavljanju podobnih uspehih po vseh krajih države. Zdravniški so spoznali pomen zdravniške sindikalne organizacije in se ji priključujejo v velikem številu.

— Kongres o vprašanju hipotekarnih dolgov. Udruženje lastnikov nepremičnin (prej hišni posestniki) je hotelo sklicati kongres, ki bi sklepal o hipotekarnih posojilih. Kongres je pa odpovedan, ker bo vlada sama proučevala vprašanje hipotekarnih posojil. Pripravljeni odbor je namreč izročil ministrstvu predsedniku obširnemu spomeniku o hipotekarnih posojilih, v kateri je izraženo upanje, da bo to vprašanje rešeno tako, da bodo hipotekarni dolžniki zadovoljni.

— Gojenci kmetijske šole iz St. Jurja v Krizevcih. V Krizevce je prišlo večer 35 gojencev kmetijske šole iz St. Jurja ob južni železnici. Ogledali so si v prvi vrsti vzorno posetov kmetijske šole, potem pa še druge zanimivosti mesta.

— Propaganda za naš Jadran. V drugi polovici oktobra bo prirejena v Splitu propagandistična umetniška razstava fotografij našega Primorja. Zadnja taka razstava je bila v Splitu l. 1926. Bila je pa bolj splošnega značaja. Zdaj hoče pokazati v fotografijah posebej vse naše Primorje. Razstavo priredi izvršni odbor JS v Splitu.

— Šahovska simultanka vele mojstra Pirca v Splitu. V sredo večer je odigral naš vele mojster Vasa Pirc v kavarni Bellevue v Splitu simultanko na 22 šahovnicah. Dobil je 13 partij, izgubil 3, remiziral 3.

— Življenjski promet v Dalmaciji. Letos je tujski promet v Splitu živahnejši kakor lani. V juniju je posetilo Split 1488 naših državljanov, lani v juniju pa 1714. Iz inozemstva je bilo 1733 letovisčarjev, lani pa samo 966. Vstete pa niso skupine in letovisčarji, ki so prispeli s posebnimi parniki. V Dubrovniku je pa tak naval tujcev, kakor ga že dolgo ni bilo. Vsi hoteli so polni in tudi vse privatne sobe so oddane, tako da nekaj dni sploh ne morejo sprejeti nobenega letovisčarja več.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno, dež v presledkih. Večerja je deževala v Ljubljani, Beogradu, Sarajevu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 33, v Zagrebu 32, v Ljubljani in Splitu 29, iz drugih krajev ni poročil o stanju temperature. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,9, temperatura je znašala 19.

— Nesreča pri sekanju. Pavl. Poje, kajzar iz Slovenske vasi, je v svoji hosti podiral buke, da bi si pripravil drva. Pri sekanju je se nenadoma podrla bukev in zlomila kajzarju levo roko.

— Vrat si je prerezal. V Brodu si je večeraj končal življenje 45letni Ivan Verderber, ki se je vrnil leta 1930, iz Amerike in prinasel precej denarja. Posojal je denar ljudem, pa ga ni mogel izterjati od njih in tako je prišel v gmotne stiske in je večkrat govoril, da si bo končal življenje. Večerja si je prerezal vrat z britvijo in kmalu je izdihnil.

Iz Ljubljane

— Iz Akademiki, akademikarke! Z vse-slovenskega medicinskega kongresa v Beogradu prišle danes zvečer ob 20.15 v Ljubljano 70 medicincev in medicink iz Češke in Poljske. Društvo medicincev apelira na vse akademike, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema na glavnem kolodvoru.

— Iz Blata precej več kot dežja. Ponoči je deževalo, kar se najbolje pozna na naših cestah. Posebno so bili blatni dohodi na živilski trg, kar je sicer že običajno, vendar davi gospodinjice niso računale s tem, da bi bilo treba oblačiti potapljaško obleko za bledenje blata na Pogačarjevem trgu in ob semenišču. Sv. Petra nasip je pa bil sploh neprehoden. Prej je bilo na njem skoraj pol metra prahu, kar je pač zelo živahen promet. Najmanj po 200 vozov, težko obloženih z blatom iz Ljubljane, pelje tu vsak dan. Cestisti ni urejeno za takšen promet. Letos so ga sicer enkrat že utrjevali, ker je bilo v tako slabem stanju, da je več vozov obitalo v kolonjah, vendar bi morali često redno popravljati, dokler je tako prometna. Zdaj je na Sv. Petra nasipu prava pravcata poplava blata. Pač morajo bresti blato v nevarnosti, da obliče v njem. Najmanj, kar se ti lahko pripeti, pa je, da izgubiš v blatu čevlje.

— Manjša kanalizacijska dela opravljajo v Levstikovi in Numski ulici ter na Erjavčevi cesti. Prestavljajo požiralnike, kar je potrebno zaradi preureditve hodnikov, ki bodo vsi popravljani v okolici Bleiweisove ceste. Nov pločnik delajo tudi v Subičevi ulici ob policiji. Upamo, da bodo zidali posteno uredili ceste e hodniki in kanalizacijo vred v zahodnem delu mesta. To je bilo zelo potrebno saj so bili dosti hodniki takšni, da se ni mogla voda odtekat z njih ter je stala na njih v kolonjah še po več dni po dežju. Zelo blatna je bila pa vedno Levstikova ulica. Čeprav je v nji elab promet, in zgornji del Erjavčeve ceste. Dobra cestna kanalizacija bo mnogo pripomogla, da bo cesta bolj suha. Ko bodo kon-

čali dela tu, upamo, da se jih bodo lotili še drugje, saj so takšna popravila vedno potrebna marsikje v mestu.

— Nedeljski izlet na Sušak z avionom! V nedeljo 15. t. m. bodo na Sušaku velike letalske svečanosti ob priliki krsta novega trimotornega letala »Aeroputa«, ki bo krščeno na ime Sušak. Ob tej priliki bo to trimotorno letalo odletelo iz Ljubljane v nedeljo jutraj ob 8.30, vrnilo pa se bo istega dne ob 20. uri zvečer. Na razpolago so še tri mesta proti običajni ceni 180 Din v eno smer. Kdor si tedaj želi izleta na morje, si more nabaviti karto za tja in nazaj v društveni pisarni »Aeroputa« na letališču ali pa v Kazini I. tel. št. 34-99.

„Mirim kraljica čokolade“

— Iz Ribji teg je bil danes založen skotaj s samimi malimi morski ribami. Na prodaji je bilo sicer tudi nekaj kilogramov dražjih morskih rib, ki so jih pa skoraj vso prodali že pred 8. Bilo je tudi nekaj zobata, ki zadnje čase prihaja na trg bolj poredko. Prodajali so ga kot lubenjo po 40 Din kg, torej precej drago, zlasti v primeri z malimi morski ribami, ki so zdaj res poceni. Zdaj je največ na izbiro skuš, ki so jih danes prodajali skoraj v vseh velikostih. Najcenejše so bile po 14 Din kg, največ jih je pa bilo po 16 Din, prodajali so jih pa še po 20 Din in najlepše po 24 Din. Ljudje precej radi kupujejo morske rake, ki so po 32 Din, in ki so bili razprodani že zgodaj. Najcenejše morske ribe so bile danes paline, ki so jih prodajali tako poceni, kot najbrž še nikdar ne, namreč po 8 Din kg. Dolej so bile najcenejše morske ribe na našem trgu po 12 Din. To je bila apodnja mela. Paline sicer niso tako dobre, kot sardelice, a po 8 Din so res poceni. Sardelice pa danes ni bilo na prodaji, pač pa so prodajali še plavice po 16 Din kg. Med rečnimi ribami je bilo največ belic, ki so jih prodajali na komade po 2 Din in dražje, glede na velikost. Šinke so bile po 29 Din kilogram.

— Iz Vsem vam je še v spominu razkošno filmsko vedomelo v katerem nastopa slavna igralka Martha Eggertova. Ona in Hans Jaray sta ustvarila božansko šubertjudo »Hrepenenje«, ki se danes in naslednja dva dni predvajajo v Elitnem kinu Matici. Film je monumentalno delo, ki je zelo po svetu izmed vseh filmov preteklih sezon največ uspehov. Film ostane na programu samo tri dni.

— Iz Obrtniškega društva v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba pokojnega gospoda Rebeke Josipa star., ki se vrši danes popoldne ob 1/18, uri izpred mrtvašnice splošne bolnice v Ljubljani.

— Iz Ljeto je bila v samomirli-ek na menu 18letna Ina S. iz Most. Kaj je poglano nesrečno mladenko v obup, ni znano. V bolnici so ji izpraznili želodec in je že izven nevarnosti.

— Iz Nehvaležnost — plačilo s. eta. V baraki na Kodeljevem stanuje mestni ubogi Franc Kopač. Pred tedni je posodil prijatelju hišo. Ta je pa menda pozabil, da niso njegove in jih je obdržal. Kopač je terjal svojo lastnino, v odgovor pa je pa dični prijatelj mahnil s polenom po levi roki, in je Kopač moral v bolnico.

— Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlati uravnavna naravna »Franz Josefov« grenčica prebava na naravost popoln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefov« vodo posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo izpijemo jutraj na teš želodec. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Maribora

— Mariborski obrtnik o Vajenskem domu. Večkrat smo na tem mestu poročali o vprašanju Vajenskega doma v Mariboru. Naš poročevalec je povprašal merodajne činitele, kako je s to zadevo, pa ni dobil razveseljujega odgovora, kajti glede tega vprašanja smo v Mariboru tam, kjer smo bili še pred enim letom. Zato smo se vsi prav razveselili, ko so naši listi prinesli poročila, da bo mestna občina kupila Tavčarjevo hišo v Kopališki ulici, ki je po eni verziji namenjena za Vajenski dom, po drugi pa za tržnico, nekateri pa menijo, da bo tam oboje hkrati. Priznan mariborski obrtnik je izrazil poročevalcu našega lista zdrave misli o tem vprašanju. Tavčarjeva hiša bi bila za ves mariborski trg mnogo prejemna, pa tudi neprimerna. Da pa bi se poleg tržnice nastanil še Vajenski dom, je absurdno in skrajno nesmiselno. Ako se bo že s podporami občine, banovine in drugih merodajnih činiteljev ustanovil v Mariboru Vajenski dom, potem se mora pač pomisliti, v katere namene bo služil in poskrbeti bo treba zato temu primerno stavbo. Pred Vajenskim domom naj bi bil velik vrt, v domu pa mora biti prostora najmanj za 30 do 40 vajencev, ki bi stanovali v domu. Ti vajenci bi se v tem domu vzgajali ne samo v moralnem in obrtnem, temveč tudi v narodnem duhu. Tavčarjevo poslopje ni in ne more biti primerno za tako velike naloge, ki jih ima izvrševati Vajenski dom, iz najprimitivnejših razlogov, ki pridejo v poštev zlasti, če bi se poleg doma tam namestila tudi tržnica. Higijenski oziroma bi bili v takih okoliščinah neprimerni, prav tako bi se precej močno občutilo pomanjkanje prostora, poleg vsega bi pa bil tam zaradi tržnice velik nemir, ki bi prav gotovo ne bil primeren za Vajenski dom. Z dobro voljo se bo že našel nekaj izhod, da bo dobil Maribor primernejšo tržnico, kakor bi pa bila v Tavčarjevi hiši in se dostojno ter Maribora vreden Vajenski dom, ki bo zatočišče tolikemu obrtniškemu narajčaju.

— Slovo od poljskih skavtov. V sredo večer so priredili naši skavti v Bistrici poljskim skavtom, ki nadaljujejo svojo pot po Jugoslaviji, lep poslovilni večer ob tabornem ognju. Taborišče je obiskal tudi glavni tajnik zveze skavtov kraljevine Jugoslavije Momčilo Gajić, kateremu je tabozelo ugajalo, je priporočal lego taborišča za vaje jugoslovenskih skavtskih delegacij ob priliki večjih prireditvev.

— Varujte se žeparjev! Nekaj prodajalci na Glavnem trgu je večeraj izmaknil tatno torbico, v kateri je imela 800 Din. Kljub takojšnjemu zasledovanju je predrzni delopristonec neopazeno izginil.

Iz Semiča

— Lep sokolski nastop. Sokolsko društvo Semič je imelo v nedeljo 8. julija svoj javen nastop, na katerem je posebno pokazalo svojo marljivost in vztrajnost, dastavno so se v zadnjem času hoteli v društvo vthotapiti ljudje, ki hočejo »razdirati« 23letno naporno delo. Že opoldne so prišli prihajati zastopniki bratskih društev iz Metlike, Gradca, Črnomlja in Podzemlja, a ob 15. uri se je razvila čez trg proti telovadišču svečana povorka. Na telovadišču so nastopili vsi oddelki, ki so izvajali proste vaje docela brezhibno, le pri šolski

deci ni bilo dovolj enotnosti, kar pa se v bodoče gotovo ne bo več dogajalo. Pri prireditvi je neumorno izkala domača godba pod vodstvom šolskega upravitelja br. Razpotnika, ki smo mu vsi za njegovo požrtvovalno delo iskreno hvaležni, kakor tudi smo hvaležni zlasti požrtvovalnim Črnomelcem in Metlikanom in župnemu načelniku br. Blaškoviću, ki je zastopal našo župo. Ta sokolska prireditev je bila gotovo ena najlepših v dosedanjih letih našega dela, a po razpoloženju sodeč, lahko trdimo, da so se vsi navzoči zavedali, da so člani velike, skrbne sokolske družine, ki bo s svojim delom koristila državi in narodu. Zdravo!

— Gasilsko društvo Semič bo letos proslavilo 40letnico, odkar sta že pokojna dekan Alež in nadučitelj Bartelj postavila prve temelje za gasilsko delo. Svoj jubilej bo 9. septembra svečano proslavilo in tedaj razvilo tudi društveni prapor, na kar že danes opozarjamo in prosimo sosedsna društva, da to upoštevajo.

Samo še danes
MARLENE DIETRICH
in WILLY FORST
v filmu
Nevarnosti pred zaroko
ZVOCNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri
Cene 4.50 in 6.50 Din

Iz Kranja

— Rdeči križ in prostovoljna gasilska četa v Kranju proslavita svoj poletni otiroma gasilski dan v nedeljo 15. t. m. ob 11. uri v telovadnici v Narodnem domu s predavanji o smernicah Rdečega križa in o pomenu gasilstva, s petjem, z deklaracijami podmladkarjev Rdečega križa ter z razdelitvijo listin absolutom višjega samaritanskega tečaja. Prostovoljna vstopnina je namenjena v korist Rdečemu križu in gasilstvu. Pred svečanostmi zborovanjem bodo razpečevali podmladkarji Rdečega križa osnovne šole cvetje v list. namen. Popoldne ob pol 2. uri bo velika gasilska vaja z vsem orodjem.

Iz Ptuj

— Proračun mestne občine ptujske je potrjen in se bodo v tekočem proračunskem letu pobirale 52odstotne občinske doliade na vse državne neposredne davke. Razen tega se bodo še pobirale razne tržarinske pristojbine in pa takane pristojbine, kakor je to razvidno iz razglašca, ki je nabit na občinski deski.

Iz Trbovelj

— Napredek trboveljskih gasilcev. V nedeljo je dospela v Trbovlje nova ročna motorna brigadina, ki jo je naročila gasilska četa Trbovlje-trg. Ročna brigadina je določena za gasilsko službo pri požarih v hribovitem terenu, kamor je prevoz večje motorke nemogoč. Z nabavo nove ročne motorke so napravili trboveljski trški gasilci velik korak naprej na tehničnem polju, saj je baš ročna prenosna motorna brigadina ono gasilsko orodje, ki je za hriboviti trboveljski okoliš najbolj primerno in neobhodno potrebno. — Motorke je bila takoj v nedeljo popoldne blagoslovljena skupno z nabavljenim osebnim avtom in gorsko opremo za gašenje požarov. To lepo svečanost pa so naši gasilci opravili kar v ožjem tovariškem krogu, ker so bili mnemja, da v današnjih težkih časih ne kaže prirediti hrupnejših prireditvev, ki so običajno zvezane z nepotrebnimi izdatki. Prireditvev sama pa je bila zelo prisrčna, zlasti so bile ganjlive deklaracije gasilskih naraščajnikov in naraščajnic, ki so polagali prisego, da bodo enako zvesto služili bližnjemu v sili, kakor n. lev: starejši bratje. — Pri blagoslovnih nove motorke so kumovale žene zaslužnih gasilcev, blagoslovil pa je motoriko domači katehet g. Žmavc. — Da je bilo moč nabaviti novo motoriko, se ima trška gasilska četa v prvi vrsti zahvaliti vsej gasilstvu naklonjeni javnosti, ki je hvalevredno pripomogla, da je v ta namen organizirana gasilska tombola tako odlično uspela. — Toda tudi gasilci sami so storili več, kot je njihova dolžnost, da so se zbrala potrebna sredstva, sedaj pa je na vrsti nova orodjarna, ki jo četa nujno potrebuje. K lepeemu napredu trboveljskih gasilcev čestitamo!

— Priprave za občinske volitve. Kakor znano, bodo v nedeljo 22. t. m. v Trbovljah ponovne občinske volitve. Za sedaj je znano, da bosta postavljeni dve kandidirani listi in sicer lista, katere nosilec bo g. Miha Koren, in lista, katere nosilec bo g. Klenovšek Jakob. Med posameznimi skupinami in frakcijami se vrše pogajanja za koncentracijo sil v enem ali drugem taboru, vendar je danes že gotovo, da tretja kandidirana lista ne bo postavljena. Kakor se je prvotno domnevalo, oboje skupine, ki so bile v članstvo dotične skupine (bojevnik) in članskem zborovanju sklenilo, da se članstvu na prosto, da voli eno ali drugo listo.

Vso Ljubljano imaš pred očmi

Kdor ne ve, da je Ljubljana lepa, naj napravi izprehod na Toško čelo

Ljubljana, 13. julija.
Vsi govorimo in govorimo o tujskem prometu ter povzdiguemo naravno lepoto najrazličnejših krajev s takšnim zanosom; kakršnega niso zmogli niti romantični pesniki. Skoraj sleherna vas ima že takšnega pesnika in vsi vidimo v »tutejih« 0dresenike. Ljubljanci tvorijo kader tujcev po vsej Sloveniji in povsod jim je v tej vlogi neznanosko všeč. Zato se ne smemo čuditi, da je Ljubljana čedalje bolj prazna in da bodo kmalu vsi Ljubljanci, izgubili domovinsko pravico. Malo čudno je pa vseeno, da Ljubljanci ne poznajo dobro niti najbližje okolice Ljubljane in da so baš v Ljubljani in njeni okolici tako slabo pripravljena tla za opevani tujski promet. Človek začne dvomiti, da so meščani resni prijatelji narave, ker sreča le zelo redke na izletih v najlepši ljubljanski okolici. Paradokso je, ki se še vseeno lahko nekoliko razloži, da Ljubljanci poznajo manj Rožnik kot deželani. Težko pa razumeš, da mnogi ne poznajo prekrasnih razgledišč Toškega čela, čeprav hodijo mimo k Sv. Katarini.

Čeprav si še takšen lokalni patrijot, v juliju težko vzdržiš v Ljubljani ob prostih dneh. Sicer je baš lokalnih patrijotov te vrste v Ljubljani precej. Nekaj jih je nedvomno, a težko je reči, kje se skrivajo. Prazne so ulice, pa tudi senčne poti v rožniških gozdovih, na Večni poti pa ne srečaš niti žive duše. Povsod vlada tišina kot v sanatoriju za nerazvorne. Pač, nekaj kopalcev preiskuje blatna tla potoka na travniku pri Večni poti. Ljudje iščejo vodo kot Mojzes v puščavi s čarobno palico. Voda se nam zdí poleti tako dragocena, da silimo v njo tudi v blatnih jarkih. Tudi v okoliških gostinah ni meščanov, naj jim nihče ne dela krivice! Vsaj, dokler se solnce ne nagne proti večeru, tedaj pa pridejo vseeno nekateri, do smrti uphani, seveda, in željni, žejni!

Skoraj vso pot do Podutika hodimo po senčni poti skozi gozdove. Tu se pa začne »visoka turistika«, ki se je očitno mnogi meščani zelo izogibajo. Povedati pa je treba, da držl navzgor, na »goro«, vozna cesta in da bi se lahko na vrh pripeljali celo z avtomobilom, če bi se ne ball preozke ceste. In tudi naprej hodimo po senčni poti. No, nekoliko je vseeno vroče, toda ne mnogo bolj, kot če se kuhaš v kopališču na soncu. Tudi na tej cesti ne srečaš nikogar v pasjih dneh. Kvečjemu cigane in mlada ciganka se ti ponuja, da bi ti »slogala«. Mlade Ljubljankice bi prišle nedvomno na svoj račun. Toda ne bojte se, da so gozdovi na zahodu Ljubljane polni ciganov in razvornikov! Samotno je res tu, kot v džungli. Na cesti srečaš poredko vozniaka, k Sv. Katarini Ljubljanci: zdaj ne hodijo mnogo, zato si je v najbolj »oljivi« naravi, čeprav si šele urc hoda od Ljubljane. Na desni in levi se breznanji gozdovi, tu in tam mračne globeli. Cesta se pa vzpenja skoraj vsa enakomerno v malih vijugah. Vrh začelša šele tiso po njim. Do tu zapira drevje razgled, zdaj se pa začne kazati na levi čednejše lepše slike v okviru smrek ob poti. Pred zadnjim ovinkom, preden prišpesh do vrha, imaš na vzhodni strani krasno panoramo, kakršne ni v nobenem prostektu in tudi na razglednicah ne. Ljubljana je na razglednicah »najlepša« s Kamniškimi planinami v ozadju, kjer se zdi, da se Savinjske alpe začenjajo še v Kolodvorski ulici.

Kdor ne ve, da je Ljubljana lepa, naj napravi izprehod na Toško čelo. Na Toško čelo, ki pa ni Turško. Nekateri izletniki namreč poznajo le Turško čelo, Toško čelo so prekrstili nehoti, vendar ne posem ponesrečeno. Ko pridemo na vrh in ne mislimo na nadaljevanje poti proti Sv. Katarini, odkrijemo, razen tega, da je Ljubljana izredno lepa, da je s Toškega čela najlepši razgled na Ljubljano in vso ljubljansko kotlino ter da tega večina izletnikov ne ve, čeprav so morda šli že nestetokrat mimo k Sv. Katarini. Da to je najzanimivejši Najlepših razgledišč v bližini Ljubljane niti ne poznamo.

Toško čelo ima dva vrhova, na južni strani je nižji, s severnega pa imaš tudi krasen razgled na savsko dolino proti Gorenski. Razgled s teh vrhov se ne more primerjati z onim s Šmarne gore, od tu je Ljubljana v resnici najlepša, tako lepa, da je nad njeno lepoto presenečen celo vsak Ljubljčan. Zdi se, da imaš vso Ljubljano pod nogami, višina Toškega čela je kot preračunljiva za najlepši razgled, pa tudi oddaljenost je najprimernejša. Od Sv. Katarine je slab izgled, zlasti v primeri s tem razgledom.

Toda zakaj je Toško čelo tako malo znano? Ko prideš na Toško čelo, to je v vas, med hišami in sadnim drevjem komaj slutiš, kako krasen razgled se nudi z vrhov, ki pa sta povsem odrezana od prometa. Na njiju ne drže poti, ker je svet zasebni in ker so na obeh vrhovih njive. Steze sicer drže tik pod vrhova, vendar jih uporabljajo le kmetje za svojo potrebo. Ne branjajo ti sicer, če hočeš na vrh, še celo vlnudno ti pokažejo pot, toda tudi izletnik ne more biti tako nevljuden, da bi mandral po njivah. Kazalo bi, da bi uredili dohode do razgledišča, a posestnikom bi morali dati primerno odškodnino. Sicer bi pa imeli od tega koristi tudi kmetje, če kaj vernejo v vsegarnogostnost tujškega prometa.

Na Toškem čelu se jim najbrž niti še ne sanja o velikem pomenu izletništva. Imajo sicer gostino, toda lahko bi imeli celo hotel. Če bi imeli Ljubljanci kaj več smisla za lepo naravo, oboje pa krasno okolico mesta, bi si nedvomno začeli zidati na Toškem čelu vile, letoviške hiše. V bližini Ljubljane pač ni nikjer lepšega kraja, saj je na Toško čelo le pol drugo uro. Tudi zrak je tu že takšen, kakršnega si želi letovisčar, soper ni več, solnce pa siplje že radodarnije zdravilne zarke, že smo izven območja zloglasnega ljubljanskega podnebja. Da, hotel na Toškem čelu bi smel nositi po pravici ime Bellevue, kajti z verand bi se nudil razgled, ki bi ga ne mogli poplačati. Toda tu najbrž ne bo nikdar hotela. Kajti pravega smisla za tujaki promet še dolgo ne bo v ljubljanski okolici. Mnogo prej se bodo

vzdramili Dolenjci in vsi drugi, nam pa ostaneta Šmarna gora in Sv. Katarina kot tradicionalni izletni točki brez vsakih posebnih pretenzij. Kaže, da zdaj na Toškem čelu ni baš doma blagostanje. Pri Sv. Katarini so nekoliko podjetnejši, toda kot rečeno, malokdo si izbere Toško čelo kot cilj izleta, ker je pač Sv. Katarina tako popularna in ker ni znano, kako krasen razgled se nudi s Toškega čela. Toško čelo je najboljši primer, ki kaže, kako smo slepi in brez podjetniške šilice. Okolica Ljubljane je v tem pogledu sploh najbolj zanemarjena. Iški Vintgar, Pekel, Močilnik, Polhov gradec itd. poznajo Ljubljanci komaj po imenu. Zdej ugibajo ob nedeljah, kam bi šli, končno pa ostanejo v Ljubljani ter vedre za zastrtimi okni.

Če je potrebna propaganda za kateri kraj ali pokrajino, tedaj je potrebna tudi za ljubljansko okolico, kajti nekaterih naših lepih krajev Ljubljanci ne poznajo, ker jih še niso videli in ne obiskali. Ljubljanske okolice pa ne poznajo, ker hodijo mimo njenih lepov zaprtih oči in zakrknjenih src.

Preizkuševalnica obrtnih vajencev

Maribor, 11. julija.

Zamisel poklicne preizkuševalnice obrtnih vajencev se je rodila l. 1922-23 ob času obrtnih razstav v Mariboru. Takrat se je vršilo ob prisotnosti tedanjih funkcionarjev obrtne razstave in ravnatelja obrtne šole gosp. Umeka v Mariboru ogledovanje razstavljenih predmetov njegove šole in pa ravnateljeve lastne delavnice. Ta je bila v malem obsegu vendar a nad vse praktično urejena. Reklo se je, da je mnogo talentov iz ljubljenskih baš radi tega, ker se dečki, ki se žele posvetiti obrti, ne preizkušajo za kakšno stroko bi imeli talent. Pogrešno je, da rečimo, dečka, ki ima veselje in talent za mehaniko, silijo v čevljarstvo ali pa narobe.

Minulo je od takrat že precej let in je v zadnjem času to vprašanje znopet stopilo v ospredje. Ob priliki zadnjega banovinskega zasedanja je bilo v Mariboru sklicano tozadevno posvetovanje, ki pa ni rodilo zaželenih uspehov, ker so zastopniki obrtniškega forsalisti preizkuševalnice samo za mesto Maribor, ostali pa poklicno posvetovalnico za vso banovino. V poklicno preizkuševalnico obrtnih vajencev naj bi bili poleg strokovnjakov, učiteljev, zdravnikov in inženjerjev pritegnjeni tudi obrtniški zastopniki. Za to preizkuševalnico je potrebna tudi velika, dobro urejena delavnica z najrazličnejšimi stroji vseh možnih obrti. Strokovnjaki bodo opazovali otroka, pri katerem stroju bo najsprednejši in mu tako avsevolali, oziroma določili bodoči poklic. Preizkušnja vajencev naj bi se vršila vsaka dva meseca. V veliki meri bi moglo tej zamisli koristiti učiteljstvo, ki naj bi te preizkuševalnice dalo potrebne podatke o otrokovi zmožnosti in nagnjenosti do te ali one obrti. Zeleti je, da bi ta ideja ne ostala samo pri teoretičnem razglabljanju, temveč naj iniciatorji kmalu pokažejo praktično stran te važne zamisli.

Občni zbor novomeške GM

Novo mesto, 11. julija.

V sejni dvorani novomeškega sokolskega društva smo imeli občni zbor Glasbene Matic. Po otvoritvi je predsednik g. prof. Grm podal navzočim obširen pregled dela, pojasnil jim je vse težkote, s katerimi se je moral odbor v pretekli poslovni dobi boriti. Poudarjal je, da so finančne prilike take, da pretji Glasbeni Matici polom. Podpor je bilo manj, kot druga leta. Glasbeni Matici sta z denarjem pomagali mestna občina novomeška in banska uprava v Ljubljani. Učitelja sta zahtevala, čeprav je blagajna prazna, za počitniške mesece polne plače; klavirski učitelj se je pri tem skliceval na pogodbo in na svoj gnotni položaj. Glasbena Matica ima 79 članov, izmed katerih se je zbora udeležilo 25. Odbor je imel 2 prireditvi, eno v dvorani osnovne šole, na kateri so sodelovali gojenci 3, 4. in 5. letnika in drugo interno v Sokolskem domu. Moralni in materijalni uspeh je bil zadovoljiv. Na zavodu, ki od merodajnih faktorjev ni priznan kot javen in obče koristen (dasiravno je novomeška podružnica Glasbene Matic, podružnica ljubljanske Glasbene Matic, ki je zariše slovenske glasbene umetnosti), se počuje poleg violine (g. Šproc) in klavirja (gdc. Ropas) še flavta (g. Zbogar), mladinsko petje in teorija (gdc. Ropas).

Iz blagajniškega poročila zaznamo, da je bilo prejemkov v letu 1933-34. 39.461,52 Din izdatkov pa 38.560,75 Din, med katerimi je bila plača učiteljem 25.300 Din. — Saldo za tekoče leto je 900,77 Din. Preglednik notar g. Marincek, ki je bil odsoten, je poslal pismeno poročilo, v katerem javlja, da je našel knjige v vzornem redu, da se vse priloge ujemajo z vpisi. G. inž. Alfred je predlagal za vse odbore absolutorij, ki je bil sprejet. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. dr. Ivanetič, v odbor pa so bili izvoljeni: ga. Vasičeva, g. Novak, ga. dr. Piskernikova, g. Pečar in g. inž. Barbo. V nadzorni odbor sta bila izvoljena g. Marincek in g. Edmund Kastelic, za glasbenega referenta in delegata za v Ljubljano, pa g. kanonik Ferjančič.

Čudno, da se nihče ni zahvalil za trud in skrb, ki jo je imel za Glasbeno Matico njen dolgoletni predsednik in ustanovitelj g. prof. Grm. Zato se mu na tem mestu zahvaljujemo za njegovo nesebično in požrtvovalno delo saredi in mlajši gojenci. Novemu odboru, ki bo imel v oskrbi naš glasbeni naraščaj, pa želimo, da bi ga naše meščanstvo v njegovem težkem in tveganem delu bolj podpiralo, kakor doslej.

Kar je še hušje.

— Pravite, da se morate često jeziti, ker vaši otroci lažejo?

— Da, včasih se res jezim, še večkrat se pa jezim, ker začno vpricho gostov govoriti resnico.

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman.

— Zdaj pa že začnem verjeti, — je zamrmral Coarasse sam pri sebi, — da postanem srečen mož gopodične de Saint-Hermine, najlepše med lepoticami Bordeauxa.

V.

MARKIZIN POBEG.

Ve tisti dan Coarasse in Clodion nista izgubila niti minute. Najprej sta spravila na angleško ladjo vse zlato, kar sta ga bila našla v palači Saint-Hermine, potem sta odvedla na ladjo Saro in njenega strica Samuela, končno sta pa počakala do zadnjega trenutka, da sta Raoula in obema Gaskoncema sporočila sklep, nanašajoč se na osvoboditev barona de Saint-Hermine.

Ko je bilo vse to urejeno, sta se vrnila v ulico Maubee. Bilo je okrog desetih zvečer. Tudi gospodična de Saint-Hermine je bila že pripravljena k odhodu.

— Ali ste premislili, kaj bo z markizo de Beausejour? — je vprašala Coarasse.

— Da, — ji je odgovoril le-ta. — Najprej odidem k nji.

— A potem?

— Potem jo obvestimo o našem odhodu in ji priporočimo, naj bo potrpežljiva.

— Tega ne smemo storiti, — se je oglašil Clodion. — Kdo nam pa jamči, da takoj po našem odhodu ne zapusti kleti?

— Pisal sem njenemu možu markizu de Beausejour.

— Kaj ste znoreli? — je vzkliknila gospodična de Saint-Hermine.

— Toda to pisemce dobi markiz šele po našem odhodu, — je pripomnil Coarasse smeje.

— Kako to?

— Vržemo ga v nabiralnik in markiz de Beausejour ga dobi v najboljšem primeru ob desetih jutraj.

— Dobro, — je odgovorila gospodična de Saint-Hermine. — Samo enemu človeku smo odkrili svojo tajno in sicer moji stari služkinji, ki jo vzamem s seboj. Ves teden sem razmišljala, kaj storiti, da pride markiza po našem odhodu iz kleti, da ji ne bo treba umreti tam od lakote.

— Tu je hrana, — je dejal Coarasse. — Prinesemo ji večerjo in se poslovimo od nje. Zdaj pa končajte svoje zadnje priprave. Čez četrte ure moramo biti že na poti v pristanišče.

Potem sta odšla Gaskonca z lučjo čez dvorišče v klet.

Kmalu sta bila na ozkem hodniku, kamor je vodilo več vrat, ki so vsaka izmed njih zapirala drugo od druge ločeno celico.

Coarasse je bil izbral za markizo najoddaljenejšo celico na koncu hodnika, kamor je prihajal zrak samo z dvorišča. Vrata te celice so bila močna in zaklepana so se dobro tako, da markiza na pobeg niti misliti ni mogla, tem manj, ker je imela roke in noge zvezane.

Sicer je pa pokazala gospodična de Saint-Hermine napram zaprti markizi vse sočutje. V klet ji je poslala posteljo in svečo, ki jo je vedno nadomestila z

novi, čim je dogorela. Markiza je bila pa vsa udana v svojo usodo in ker je videla, da ni pomoči, je opustila vsako misel na odpor.

Markiz je vstopil v celico in pozdravil jetnico. Markiza je ležala v postelji.

— Gospod, — je dejala, — ne vem sicer, koliko je ura, menim pa, da ste se močno zakasnil.

— Prav pravite, madame, — ji je odgovoril Coarasse.

— Strašno sem lačna.

Markiz je postavil na mizo košarico z jestvinami in razvezal markizi roke, rekoč:

— Prosim, madame, privoščite si pošteno večerjajo, ker je zelo verjetno, da dobite jutrek šele jutri opoldne.

— Zakaj pa tako pozno? — je vprašala markiza.

— Ker prav nič ne dvomim, da pride vaš mož po vas.

Markizi so se zaiskrile oči.

— Madame, prihajava, da se posloviva od vas.

— Ah, torej odpotujeta?

— Da, jutri zgodaj jutraj zapustiva Bordeaux.

— Kam sta se pa namenila?

— V Ameriko. Ne odpotujeva pa sama, temveč z nama poide tudi gospodična de Saint-Hermine, ki postane moja žena.

— Sprejmite moj blagoslov, — se je zasmejala markiza.

— Njen oče pride še nocoj iz ječe in odpotuje z nami.

— In kdo še?

— Grof Filip de Blossac, njegova mlada, lepa žena Sara, in njegov bratranec Raoul.

— Torej jutri bom zopet svobodna? — je vprašala hladno.

— Da.

Tedaj se je markiza z veliko slastjo lotila večerje, napila se je starega bordeauxskega vina, potem se je pa ozrla na Coarasse, rekoč:

— Ker ste tako zgovorni, vam moram tudi jaz povedati, da vas bo moja osveta zadela povsod, kamor se zatečete.

— Hvala vam za laskavo opozorilo, toda vaše osvete se prav nič ne bojim, — je odgovoril Coarasse.

Potem je znova zvezal markizi roke, plemiča sta jetnico prijazno pozdravila, odšla iz kleti in skrbno zaklenila za seboj vrata.

Gospodična de Saint-Hermine ju je že čakala s svojo staro služkinjo na stopnišču. Potem so vsi štirje zapustili hišo in krenili proti caillouskim vratom. Tam jih je že čakal očka Samuel, ki mu je medalija omogočila priti iz mesta.

Coarasse mu je predstavil svojo nevesto in ga prosil, naj jo odvede na ladjo, sam je pa vrgeł pismo za markiza de Beausejour v nabiralnik.

— Na svidenje, — je dejal dekletu. — Grem v Chateau-Trompette, odkoder se vrnem z našim očetom.

Dočim so se mestna vrata za drugimi zaprla, je krenil Coarasse nazaj proti gradu, kjer se je ob enajstih sestel z grofom Filipom de Blossac.

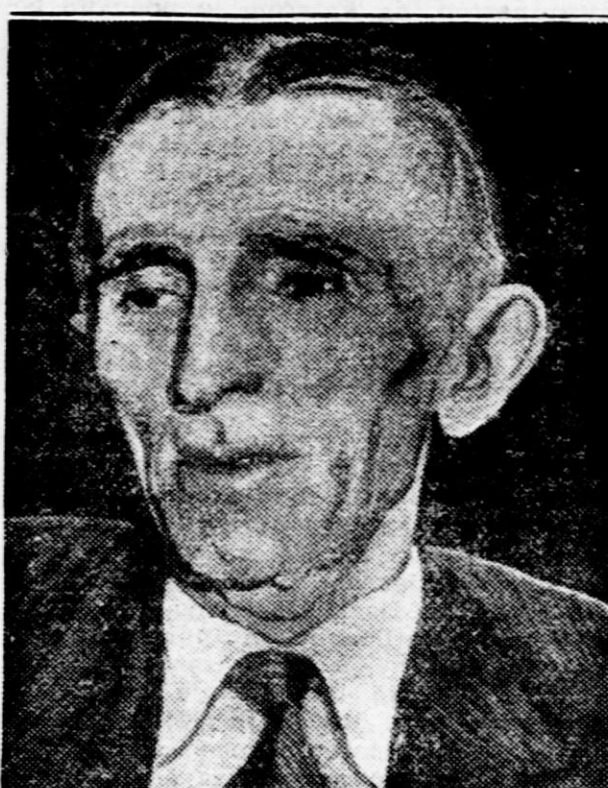
Markiza de Beausejour je ostala sama v ječi. Takoj po odhodu obeh Gaskoncev je začela besneti, toda njena besnost ni trajala dolgo.

— Ah, — je zašepetala srdito, — kaj bi dala, če bi mogla pobegniti!

Tesla izumil smrtne žarke

Ostrašno orožje, s katerim se lahko uničijo cele armade na veliko daljavo

Neworški listi priobčujejo kot veliko senzacijo razgovor s slavnim izumiteljem, našim rojakom Nikolo Teslo, znanim javnosti po tem, da je odkril žarke, ki so dobili po njem ime, pa tudi po raznih izumih na polju elektrike. Tesla je izjavil, da se mu je posrečilo odkriti tako zvane smrtne žarke, odnosno pripraviti te žarke s pomočjo nekakšnega električnega topa do učinka, tako da bi lahko na razdalji 250 milj

uničil 10.000 letaj in cele armade.

Samo najmočnejši jekleni oklepi, pravi Tesla, lahko kljubujejo tem žarkom, ki jih lahko nameni na vsak skozi daljnogled opaženi predmet. Za proizvajanje teh žarkov je pa potrebna napetost 50 milijonov voltov. Gre v bistvu za to, da se sestavi aparat, s katerim bo moč smrtne žarke pošiljati po zraku in ne samo po vakuumu, kakor doslej. Vprašanje je tudi, kako proizvajati tako ogromno količino električne energije.

Tesli, ki velja po pravici za edinega pravega naslednika slavnega izumitelja Edisona, se je torej posrečilo, odkriti to, kar so videli v duhu pisatelji utopičnih romanov. Ameriški

listi poročajo, da namerava Tesla predložiti svoje odkritje razorožitveni konferenci. Prvi hip se zdi, vest o odkritjih smrtnih žarkov neverjetna, toda pomisliti moramo, da bi se bila zdela še nedavna enako neverjetna vest, da bomo lahko mirno sedeli doma v naslanjaču in poslušali koncerte ali govore iz več tisoč kilometrov oddaljenih krajev. O zagonetnih žarkih, ki ustavljajo motorje na večjo razdaljo, smo že večkrat čitali. Pripeti se tudi, da je atmosfera tako nasičena z nekimi čudnimi žarki, da pride do nepojasnjenih letalskih nesreč.

Posledice odkritja smrtnih žarkov so seveda nedogledne. Prijatelji miru so dolgo hrepene po takem orožju, kajti po njihovem mnenju bi se dala vojna preprečiti samo tedaj, če bi imeli v rokah orožje, ki bi prisililo na kolena še tako dobro oboroženo državo. Najstrašnejše orožje za pobijanje ljudi naj bi torej prineslo človeštvu mir in varnost.

Teslin izum čaka najbrž težka usoda. Vest, da ga namerava predložiti razorožitveni konferenci, bo spravila na noge vso težko železno industrijo, pa tudi vse militariste. Njihovo delo bi namreč izgubilo vsak pomen, če bi prišel Teslin izum do praktične uporabe. Društvo narodov bi dobilo s tem orožje, ki bi odtehalo vse konference in vsa pogajanja. Treba bi bilo samo v Ženevi postaviti Teslin električni top in čim bi hoteli dve državi z orožjem poravnati svoje račune, bi topničar iz Ženeve nameril žarke smrti proti njima in takoj bi ju minilo veselje prelivati kri. Zelo verjetno je tudi, da se bodo posebno velesile z vso vnemo potegovala za Teslin izum in Tesla bi lahko postal najbogatejši mož sveta, če bi ga hoteli prodati. V Ženevi bodo stali torej pred težko preizkušnjo, če jim Tesla res izroči svoje strašno orožje. Saj ne bodo vedeli, kaj bi storili z njim. Če bi porabili smrtne žarke za splošno orožje, za instrument Društva narodov, bi si odžagali vejo, ki na nji sede, kajti če bi ne bilo nevarnosti nove vojne, bi odpadla potreba po mednarodni ustanovi za varstvo miru.

„Mi Japonci moramo rešiti Ruse“

Tako pravi vodja japonske vojne stranke general Araki

V harbinskem dnevniku »Naš put« je izšel te dni zanimiv, obširen pogovor nekega ruskega novinarja z vodjo japonske vojne stranke generalom Arakijem. Ruski novinar se je mudil v Tokiju in zanimalo ga je, kaj misli ta japonski general o Rusiji. Generalovi nazori so tem zanimivejši, ker predstavlja Araki tisto japonsko javnost, ki se navdušuje za vojno z Rusijo. General Araki je pravoslavne vere in izdaja se za prijatelja ruskega naroda.

Kakešni so ti prijatelji ruskega naroda, je pa pokazala svetu v najlepši luči rusko-japonska vojna. General Araki je dejal:

»Evropska kultura je zašla v slepo ulico, ona preživlja krizo, kakršne svet še ni videl. V Evropi je zmagal duh egoizma, duh malenkostne sebičnosti, osebne koristi, slepe in naivne vere v materializem. Vsak je zastrupljen s sebičnimi prizadevanji, vsak živi samo zase. Duh požrtvovalnosti in ljubezen do bližnjega sta za vedno zapustila Evropo. Marxizem je zadnja beseda evropske civilizacije, ta pokret dokončuje razpad Evrope. Marxisti so namreč najdoslednejši materialisti, skrajni sebičnejši. Vsi evropski narodi so postali žrtve svoje marxizma prežete inteligence.

Posebno ruski narod preživlja težko preizkušnjo te zmagne gmote nad duhom in plačuje za grehe Evrope. Trpljenje ruskega naroda mora vzbuditi sočutje pri vseh, ki imajo vsaj še malo človeškega čuta v sebi. Vsak narod je dolžan prispevati k rešitvi ruskega naroda, da ga iztrgamo iz strašnih muk. To je naša vsečloveška dolž-

nost. Toda zakaj noben narod ne stori te svete dolžnosti napram trpečim bratom? Ker je Evropa zastrupljena s strupom, ki ga je vsesala, in sicer z duhom teptanja in sramotenja vsega, kar je bilo prej človeku in človeštvu sveto.

Nasprotno se pa Japonska zdaj duhovno preraja. V Japoncih vedno bolj prevladuje idealizem. Naj bodo drugi narodi s tem zadovoljni ali ne, mi, Japonci moramo rešiti ruski narod. Če je vse druge narode potegnil v svoj vrtnec požrešni egoizem in če jim je samo za osebne koristi, da ne sočustvujejo z umirajočim ruskim narodom, Japonci ne smejo posnemati evropskih narodov, oni ne smejo pozabiti svoje zgodovinske naloge, čistega japonskega načela požrtvovalnosti, načela borbe za pravico in pravičnost. Človeštvo bledi zdaj v megli, toda na koncu te nevihte se že vidi jasno nebo. Majski dan pride in prinese nam svobodo, radostno življenje. Obzorje bo zopet čisto in jasno. Da pa napoči ta dan, moramo v prvi vrsti rešiti ruski narod, iztrgati iz njegove Golgote in vrniti Rusom zopet mirno življenje.

Čudno se slišijo te besede japonskega generala, predstavnika tiste Japonske, ki komaj čaka, da bi odtrgala od Rusije velik del njene zemlje. Japonci bi bili že davno vdrl v Sibirijo, če bi se ne bali silnega odpora Rusov samih in morda tudi drugih držav. O ljubezni do bližnjega pač ne more govoriti japonski general, ki komaj čaka, da bi mogel potegniti meč in pogoltni stotine nedolžnih žrtv v smrt. Take besede so preveč prozorne, da bi nameten človek ne vedel, kaj tiči za njimi. Če bodo Japonci reševali ruski narod, bo moral še dolgo čakati na rešitev. Sicer se bodo pa Rusi sami znali zahvaliti za tako rešitev, če bo japonski general preveč rožhal s sabljo in prodajal svojo dvomljivo ljubezen do ruskega naroda.

Observatorij 4300 m nad morjem

Meteorološki pomen gorskih orjakov notranje Azije za poljedelstvo ogromnih prostranstev azijske Rusije je prispil sovjetsko vlado, da je posvetila posebno pozornost zlasti gorskemu masivu Pamir. Poslala je tja že več znanstvenih ekspedicij, ki so zbrale mnogo zanimivih podatkov in znatno pripomogle k spoznavanju tega doslej večinoma še neraziskanega pogorja. Pa ne samo znanstvene ekspedicije,

tudi meteorološki observatoriji so zgradili Rusi v tem visokem pogorju.

Pred dobrim letom je bil zgrajen na gori Alt Masar v Pamiru meteorološki observatorij, stoječ 4300 m nad morjem. Meteorologi, ki so preživeli na observatoriju zimo, so bili te dni izmenjeni. Observatorij so opremili z novimi instrumenti, da bodo lahko meteorologi ostali v njem delj časa. Najvažnejša je pa radiopostaja za sprejemanje na kratke in dolge valove, kajti z njeno pomočjo bodo meteorologi v observatoriju tudi pozimi stalno v stiku s svetom.

Erich Mühsam umrl

Strašno trpljenje v niederschoenfeldski ječi sicer ni ugrabilo pred leti svoje žrtve, kakor je bilo pričakovati, vendar pa pesnik ljudske svobode Erich Mühsam ni ušel smrti v ječi. Zaradi udeležbe v monakovski vladi je bil obsojen leta 1919. na 15 let trdnjavske ječe in jetniška uprava je kmalu ugotovila, da ima poapnenje žil, vendar pa ni dovolila, da bi se lečil. Leta 1925. je bil amnestiran in preselil se je v Berlin, kjer je literarno deloval. Lani je bil v zvezi s požarom nemškega parlamenta aretiran in zdaj se je po uradnem poročilu v ječi obesil.

Dolgo je bil Mühsam najtrdnješa moralna opora vseh svobodomislelnih Nemcev, zlasti v boju proti bavarski reakciji. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno idejni borbi. Rojen je bil leta 1878. v Berlinu kot sin bogatega tiskarja. Iz šole je bil izključen zaradi socialističnih nazorov, tri leta si je prizadeval, da bi postal farmacevt, potem je pa pustil študije in se lotil literature. Bil je vse življenje zavezanec socialist. V Monakovem je bila njegova šepata postava tipičen pojav med umetniki bohemi in dokler »Simplicissimus« ni prejel iz svoje slavne tradicije v plitve vode militarističnega nacionalizma, je imel v njem satiričnega sodravnika neumorne energije in velikega talenta.

Svoje lirčne pesmi je izdal v knjigah »Pustanje« ter »Zrelo in oblake«, na gledališkem odru je poskusil svojo srečo s »Sleparjem«, svoja anarhistična načela je pa zagovarjal v reviji »Kain« in v mnogih publikacijah. Leta 1926. je napisal tragedijo »Sacco in Vanzetti«, ki mu je dala pobudo za nio usmrteve obeh komunističnih Italijanov v Ameriki. Kot pesnik sicer ni odkrival novih oblik in kot socialist ni bil organizator, niti vodja ljudskih množic. Bohemsko življenje mu je že vnaprej omajalo marsikaj, kar bi bilo prišlo bolj do veljave. Vendar je pa našel rdeči val sanj o socialni svobodi, ki je preplaval po vojni Nemčijo, v njem svojega pesnika in navdušenega propagatorja.

Trajanov steber je kupil

Italijanska javnost se smeje ameriškega milijonarja Hardnerja, ki je postal žrtev premetenega sleparja. Neki pustolovec je prodal najvsemu Američanu znameniti steber cesarja Trajanov, steber, ki je redek zgodovinski spomin in dragocena rimska umetnina. Trdno prepričan, da je steber njegova last je naprosil Hardner nekaj italijanskih inženjerjev, naj mu sestavijo poročilo za prevoz stebra v Ameriko. Inženjerji pa seveda niso hoteli ugoditi njegovi želji. Zaman jim je Hardner kazal uradno potrdilo s štampiljko notranjega ministrstva in z vsemi potrebnimi podpisi. Potrdilo je bilo napisano v dveh jezikih, v italijanskem in angleškem, in v njem je bilo rečeno, da je italijanska vlada prodala Trajanov steber za 100.000 dolarjev in dovolila prepeljati ga v Ameriko. Inženjerji so mislili, da imajo opraviti z norcem in poklicali so policijo.

Preiskava je pa dognala, da je postal Američan žrtev premetenega pustolovca. Pred dobrim letom je prispel Hardner v Rim, kjer je hotel kupovati dragocene starine. Slučajno se je seznanil z nekim italijanskim plemičem, ki ga je odvedel k Trajanovemu stebri in mu omenil, da bi ga lahko poceni kupil. Američan je bil seveda navdušen za kupčijo. Lažni plemič je večkrat odšel z njim v notranje ministrstvo, kjer je ameriški milijonar sedel v predstobni in čakal, da bi njegov prijatelj uredil zadevo z uradniki. Končno je bila kupčija sklenjena. Američan je plačal 100.000 dolarjev, poleg tega pa še 5000 dolarjev za posredovanje. Kot previden mož je plačal šele potem, ko je imel v rokah uradno potrdilo. V potrdilu je bilo pa rečeno, da se sme steber odstraniti šele čez šest mesecev. Pustolovec je milijonarju pojasnil, da je bilo treba določiti ta rok iz političnih ozirov. Američan je potrpežljivo čakal pol leta, ta čas je pa pustolovec poskrbel, da je spravil na varno kupčino in odnesel pete.

Končno ga je našel.

— Halo, plačilni v juhi sem našel gumb.

— Hvala lepa, gospod, iščem ga od včera.

Vedno se razburja.

— Moja žena se je takoj razburila, če je zaslišala v veži le najmanjši ropot. Pojasi sem ji, da ne more biti vtičilec, ker bi bil previden in bi ne ropotal.

— Ali je zdaj pomirjena?

— Kaj še? Zdaj se zopet razburja, če ne sliši nič.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6

NUDIMO VAM

za majhen denar dobra oblačila.

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

POSREDOVALNICA OGRINO Aleksandrova cesta 7, II. nad. rabi več kuharic, natakaric in služkinj. 2271

ZAVESE

vam najlepše napravi po izbiri blaga specialni oddelek za zaveses — RUD. SEVER, Ljubljana, Marjin trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jtb izgotovim brezplačno! 36/T

MIRNEGA ODDIHA

naj se ogasi pri Mačku. Penzija Din 30. Zračne sobe, hrana dobra. Kopenje v topli Sori. — Pojasnila v gostilni Maček, Poljane nad škofjo Loko.

Dijaške sobe

oglašuje v »Slovenskem Narodu«. — Beseda 0.50 para.

DEKLE

pošteno in priprosto, srednjih let, želi službo pri manjši, mirni družini kot pomoč gospodinj. Nastopi takoj. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2299

FRIZERSKO VAJENKO

sprejemamo takoj. — Prednost imajo one, ki znajo ondulirati. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2296

KDOR MI POSODI 2000 DIN takoj, samo za 1 mesec, mu dam obresti 180 Din. Ponudbe poslati na upravo »Slov. Narod«, pod »Zanesljivost«. 2297

LJUBEZNI JE KONEC

kadar začne polt veneti

Mnogim srcem bi bile prihranjene bolečine, če bi mogle žene spoznati resnico, predno je prepozno. Tako je Milica pripovedovala: »Boli in bolj me je zanemarjal, dokler nisem naposled odkrila, da sem tega kriva sama. Moja koža je bila tako grda, da bi odvracala vsakega moškega. K sreči pa sem zvedela za novo, ne mastno kremo Tokalon, bele barve. Od te kreme je postala moja koža svežla, bela in tako lepa, da se je on spet v mene zaljubil.«

Vsaka žena lahko danes s pomočjo enostavnega Miličinega recepta odstrani razširjene znojnice, zjedalce, gube in brazde, ki jih povzroča utrujenost, ter vse nedostatkne polti. Ni drugega sredstva, ki bi vam dalo take rezultate, kakor krema Tokalon. Motrite njene učinke na svojem lastnem licu.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštino, omoč in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 11-T, Zagreb, Praška ulica 6.